

RYOMGÅRD REALSKOLES
ELEVFORENING

ÅRSSKRIFT 1973

RYOMGÅRD REALSKOLES
ELEVFORENING

ÅRSSKRIFT 1973

RYOMGÅRD REALSKOLES ELEVFORENING

ÅRSSKRIFT 1973

Redaktion:

Jørgen Pedersen og Niels Anker Højholt

Indhold

K. Basse: Translokationen 1973	5
Afgangsholdene	10
»Ryom Sange«	12
En fabel for skolefolk	16
Bestyrerskiftet	17
Realkursus	19
Svømning	20
K. Basse: Pluk fra skolens dagbog	22
Efterårsfesten	35
K. Basse: Praktiske oplysninger om skolen	41
K. Mejnecke: En rejse på Djurs	47
Forskelligt	63
Regnskabet	64

GLÆDELIG JUL og GODT NYTÅR!

Translokationen 1973

Translokationen blev i år foretaget af konst. skolebestyrer K. Basse Kristensen, der efter nogle velvalgte velkomstord bragte følgende hilsen fra skolens bestyrelse:

Det er med beklagelse, at vi har måttet konstatere, at skolebestyrer Ejvind Basses helbred er sådan, at han har set sig nødsaget til at søge sin afsked fra skolen fra 1. august.

Det gør os ondt, at han i en så forholdsvis ung alder må opgive den gerning, som han er gået så stærkt op i.

Vi takker ham for næsten 25 års trofast og engageret arbejde for Ryomgård Realskole – først som lærer og siden 1961 som skolebestyrer.

Vi ønsker for ham, at beslutningen må give ham den ro og afspænding, der skal til, for at kræfterne kan genvindes.

Hr. K. Basse bad fru Lene Basse tage disse ord med hjem fra skolens formand – og fra forsamlingen.

Derefter fortsatte hr. Basse til dimittenderne:

»Varig er for alt og alle kun forandrings faste lov«. I kender linierne. I har haft lejlighed til at synge med på dem adskillige gange.

I står over for en af de større forandringer i jeres korte liv, den, at I skal forlade jeres barndoms skole for at prøve kræfter på andre uddannelsessteder eller i det såkaldte praktiske liv.

I gør jer formodentlig jeres tanker om denne forandring, og vi (med dette »vi« tænker jeg på jeres forældre og jeres lærere), som har været engageret i jeres hidtidige udvikling, gør os så vist også vore tanker, om hvordan I nu vil klare den forandring.

Mon ikke de fleste af os – unge som ældre – under vor færd på de danske landeveje engang imellem har bemærket det lille røde hjerte med påskriften »Giv dig tid!« (på dansk, engelsk, tysk, hollandsk eller hvad véd jeg).

Hensigten hermed er jo da åbenbar. Giv dig tid til at nyde turen – og til at spare liv og lemmer for dig selv og andre!

Også i anden betydning kunne der måske være grund til at advare: giv dig tid – til at nyde turen, så du selv eller andre ikke kommer til skade derved! Det kan måske lyde paradoksalt at sige til unge mennesker af 1973: giv dig tid.

Var det mon ikke mere på sin plads at sige: Tag tiden i agt! Har unge mennesker af i dag egentlig ikke mere end tid nok – undertiden så meget, at de ikke véd, hvormed de skal fylde den?

Og dog: hvor mange er der ikke af jer, som ved siden af jeres skolearbejde har påtaget jer betalt ekstraarbejde uden for skoletiden!

Det kan være al ære værd; men der kan nok være grund til at holde det røde hjerte frem: *giv dig tid* til at overveje, hvad der i din øjeblikkelige situation er det væsentlige for dig!

Jeg skal ikke her fortabe mig i betragtninger over eksamensresultater, der kunne have været bedre, hvis osv. – for nu er det et overstået stadium, og I skal videre ad livets landevej. I skal lære mere, I skal hente jer erfaring – og I trænger til begge dele. I står over for en række valg i den nærmeste fremtid; det første er måske allerede truffet.

Det kræver viden at kunne træffe et valg, viden om de valgmuligheder, der foreligger – altså viden om det samfund, I skal ud i.

Det er, som om der i visse kredse blandt danske skolepolitikere – kredse, der endog når temmelig højt op – er en tilbøjelighed til at betragte kundskabstilegnelse som et uartigt ord.

Jeg er ikke sikker på, at dette standpunkt godtages af ret mange forældre; jeg er ikke sikker på, at det kan godtages af det modtagende erhvervsliv. Ja, jeg er ikke engang sikker på, at det godtages af ret mange af de unge selv. (12.000 folkeskoleelever sender til august deres protest mod skolereformen til undervisningsministeren.)

Det kommer mig for, at der i år er skrevet mindre om »eksamenshysteri« og alt det der overeksponerede sludder end tidligere år. Ligeledes forekommer det mig, at der har været påfaldende mange avisindlæg, der peger på kundskabstilegnelse som noget centralt i skolen – undertiden med ret så chokerende overskrifter: Gud fri os for at få vore børn i den danske skole.

En fhv. undervisningsminister skriver i en kronik om, at »kundskaber skal der også til«, og »man må kunne skrive og regne, før man kan gå på egen hånd i kundskabernes verden«. Det behøver man vel ikke at være undervisningsminister for at finde ud af. Men det er dog prisværdigt, når det bliver sagt så klart fra højtstående sted.

Tilbage til jeres valgsituationer. Der kommer en række i de nærmeste år:

Valg af uddannelse og livsstilling – valg af kammerater – valg af livsledsager – valg af venner. Allesammen vigtige valg.

Giv dig tid! (Det betyder ikke: skyd det ud, skub det fra dig.)

Vær grundige og selvkritiske i jeres *erhvervsvalg*. Det er ikke lønnen, ferierne, kammeraters valg, slægtstraditioner eller muligheder for at komme frem i rampelyset, der er afgørende.

Det er dit liv, det drejer sig om, og der er 50 år, til du kan få folkepension!

Det er dit valg. Vurder dine evner, anlæg og interesser. Kend dig selv og vær dig selv. Men vær ikke bange for det, der stiller krav – det, som du skal anstrenge dig for at kunne udfylde tilfredsstillende. Det giver større arbejdsglæde end det, du kan klare »med den ene hånd i lommen«.

Og endelig: bild dig ikke ind, at du finder *noget* arbejde, hvor alt er lystbetonet. Det når end ikke de professionelle sportsfolk, der gør deres hobby til deres levebrød. Der vil altid være noget, der hedder den grå hverdag.

Også i *valget af kammerater* gælder det: giv dig tid. Nu er der jo flere kategorier af kammerater.

Arbejdskammerater eller klassekammerater – dem vælger man ikke selv.

Jeg tænker mere på det kammeratskab, den omgangskreds, som I omgiver jer med i den tid, I selv disponerer over – og

den tid skulle jo efter sigende blive længere og længere.

Dette valg kan være svært, kan kræve mod og beslutsomhed. Men, kære venner, *det skulle gerne være et valg, jeres valg*. Det er da lettest at lade sig drive med strømmen. Men så risikerer man også en skønne dag at stå med et medansvar for handlinger, som ens samvittighed faktisk ikke kan acceptere. Og hvordan kommer man ud af det uheldige »kammeratskab«?

Valg af kammerater kræver, at man aktivt og med åbne øjne foretager sin udvælgelse med omtanke og efter moden overvejelse.

Om valget af *livsledsager* er det nok spild af tid og ord at søge at give gode råd. Der er nok for mange irrationale størrelser, der indgår i dette valg. I finder sikkert ud af dette som generationer før jer – med større eller mindre held.

Jeg skal indskrænke mig til at give jer et råd: giv dig tid!

Den sidste valgsituation af dem, jeg nævnte før, *valget af venner*, er måske det sværeste af dem alle – hvis det overhovedet er et valg.

Venskabet, sandt venskab, vel det fineste og ædleste forhold mennesker imellem, det venskab, der kan tåle materiel rigdom, og som også kan holde gennem sorger og modgang; det er ikke alle forundt at opleve det. Det er en kostelig gave, den må der værnes om. Det kommer ikke på engang; det udvikles gennem længere tid – men ikke ved passivitet. Lykkes det jer at skaffe jer gode venner, så husk på: over for dem har I forpligtelser; men de skylder ikke jer noget!

Vi møder mange slags skilte og tavler på vor færd ad de danske landeveje. Det skilt, jeg har nævnt et par gange, ligner ikke de andre – med deres officielle, geometriske præg: cirkelformet, tre-kantet, firkantet. Det har hjerteform – sikkert fordi det for den, der har undfanget ideen og fremstillet skiltene, har været en hjertesag at opfordre os alle til at færdes, så vi kan nyde turen og undgå at skade os selv eller andre.

Også på jeres færd ad livets landevej vil I møde forbud og advarsler af højst officiel karakter. Men vær også forvisset om, at når vi på jeres afslutningsdag sender jer videre på jeres færd, så er også her hjertet med, når vi siger: giv dig tid!

Giv dig tid til at leve livet, til at være ung, mens du er ung.

Få noget ud af den ungdom – også kundskaber og uddannelse, men ikke bare det. Fyld da den ungdom med noget, du kan glæde dig ved at tænke tilbage på. Husk: den kommer ikke tilbage. Jeg håber ikke, vi sender jer ud som »herfra og dertil«-mennesker.

Jeg håber, at I alle går ud med både øjne og øren åbne for, hvad der sker i det samfund, I skal ud i, det samfund, hvor I skal vinde jeres sejre, og hvor I skal bære jeres nederlag – for de skal nok komme også – og frem for alt, jeg håber ikke, at en eneste af jer går ud med skyklapper for øjnene. Stir jer ikke blinde på vejen alene – I skal også nyde udsigten. Kan det ikke forenes med farten, så sæt den ned eller stå af!

Det er ikke ensporede væsener, vi har brug for; de er for lette ofre for ensretning, og der er ingen grund til at række den mindste lillefinger til noget ensretningsspøgelse.

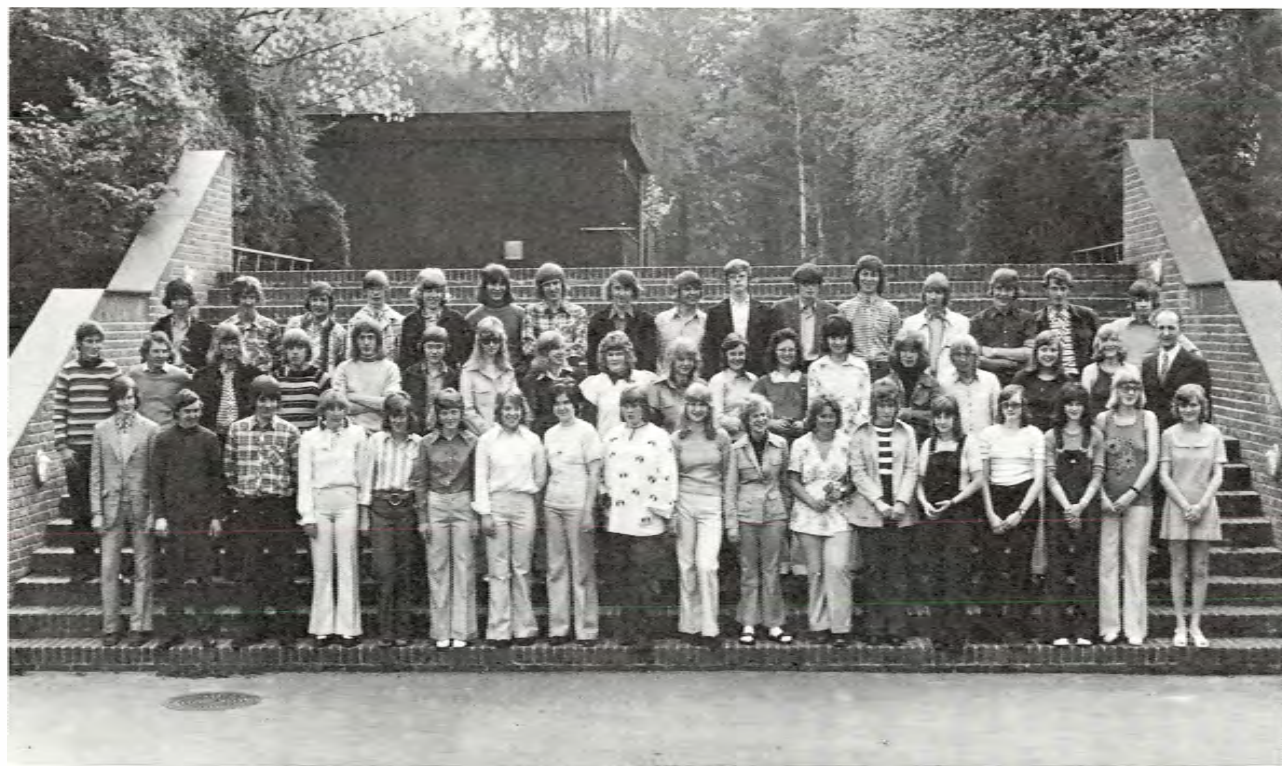
Jeg håber, at I i jeres færd må forstå at lægge farten, så I ikke skader jer selv eller andre. Med andre ord: mød jeres arbejde, jeres arbejdsfæller, jeres kammerater osv. med den positive indstilling at få det bedst mulige ud af arbejdet, af samværet, af kammeratskabet.

Og så vil jeg i øvrigt ønske, at vi kunne mødes om 10 år eller mere og konstatere, at også I har fundet jer en livsholdning, der bygger på, at der trods alt altid findes noget positivt og livsbekræftende – også i ens medmennesker, også i de af dem, der ikke ligefrem hører til ens kæreste omgangskreds – en livsholdning, der klart erkender, at den, der skader andre, gør også sig selv skade.

Jeres »små« kammerater i II real – jeres efterfølgere som skolens ældste – skrev stil for nogle uger siden, bl. a. over emnet: Meget kan klares med et smil. Det kan der siges og skrives meget om, og det blev der også. Det vil jeg ikke nu, for jeg er ved at slutte.

Men smile, det kan I – sikkert også både overbærende og nedladende! Et åbent, ærligt og charmerende smil kan være et værdifuldt våben i den grå hverdag – imod surhed og negativitet. Brug det, men misbrug det ikke, så det bliver til en grimasse, noget forlorent og uægte.

Med disse ord: Til lykke med jeres eksamen!

Afgangsholdene 1973

III real A

Anne Marie Andersen, Ryomgård. Britta Andersen, Ryomgård. Torben Bach, Ryomgård. Finn Hansen, Ryomgård. Tove Wentzel Jensen, Kragelund. Annie Bang Christensen. Mette Larsen, Mørke. Jens Mortensen, Ryomgård. Niels Mortensen, Ryomgård. Jan Bech Nielsen, Nimtofte. Inge Pedersen, Attrup. Susanne Revsbech, Ryomgård. Elin Rasmussen, Ryomgård. Steen Sejersen, Ryomgård. Karin Simonsen, Nimtofte. Hanne Svenstrup, Ryomgård. Thyge Thygesen, Attrup. Vicki Kejser Nielsen, Ryomgård. Marianne Henriksen, Mørke.

III real B

Hanne Margit Broch, Nimtofte. Kirsten Ernstsén, Nimtofte. Lene Fischer, Ryomgård. Lill Ellinor Madsen, Pindstrup. Bent Møller, Ommestrup. Keld Pedersen, Pindstrup. Alex Veje Rasmussen, Pindstrup. Jane Skipper, Mørke. Johanne Skovsen, Sivested. Lisbeth Flyvbjerg Sørensen, Pindstrup. Lisbeth Fogh, Hellerup. Hans Otto Magnussen, Nimtofte. John Stoltenborg, Odense.

9. klasse

Jette Kjær Andersen, Ryomgård. Bjarne Willum Jensen, Nimtofte. Robert Johansen, Dagstrup. Claus Engel Pedersen, Ryomgård. Flemming Petersen, Ryomgård.

10. klasse

Peder Carlo Babis, Pindstrup. Rasmus Skriver Bæk, Ommestrup. Jens Flindt Hansen, Mesballe. Johannes Faurskov Jensen, Mørke. Bent Johansen, Ringsø. Finn Johansen, Koed. Hans Ole Johansen, Koed. Inge Marie Steen Jørgensen, Ryomgård. Harry Katholm, Attrup. Linda Kjær Kristensen, Ryomgård. Erik Mønster, Pindstrup. Joan Nielsen, Ryomgård. Kaj Verner Kruse Rasmussen, Pindstrup. Karsten Greve Rasmussen, Glæsborg. Jan Precht Sørensen, Grenå.

De rejste en Skole ved Storbakkens Fod en Sommer, mens

Lærkerne sang. De vied' den ind med Glæde i Sind, saa

kom vel og Lykken engang. Paa Dagdrømmens straalende

Regnbuebro stod Haabet med Styrke og Viljen med Tro.

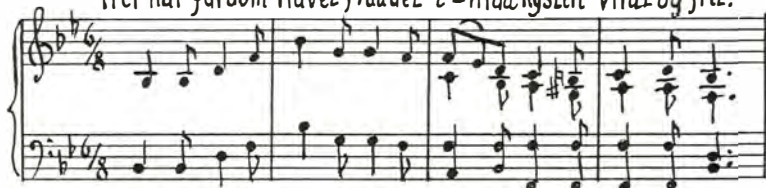
Fra sangheftet »Ryom Sange«

De rejste en skole ved Storbakkens fod
en sommer, mens lærkerne sang.
De vied' den ind
med glæde i sind,
så kom vel og lykken engang.
På dagdrømmens strålende regnbuebro
stod håbet med styrke og viljen med tro.

De rejste en skole, og bred var dens mur;
højt var der fra sokkel til tag.
Den vildsomme vind
strøg frisk om dens tind
i arbejdets gryende dag.
Fra dagdrømmens strålende regnbuebro
kom gerningens glæde og gerningens ro.

De rejste en skole ved Storbakkens fod,
en skole for samfundets børn;
og højt over tind
med livsmod i sind
steg lyssindets sejrende ørn.
Da blegnede dagdrømmens regnbuebro;
thi solen fik magt og bød gerningen gro.
Erik Munch.

Her har fjordum Havet fraadet i - mod Kysten vildt og frit.

Her har Storm og Stille raadet vinter vredt og sommer blidt.

Men nu rinder gennem Dalen blid og blanken stil - le Aa.

Festfanfaren, Stormkoralen maatte stilne og forgaa.

Her har fordum havet frådet
imod kysten vildt og frit.
Her har storm og stille rådet
vintervredt og sommerblidt.
Men nu rinder gennem dalen
blid og blank en stille å.
Festfanfaren, stormkoralen
måtte stilne og forgå.

Men det hænder, dalen drømmer,
havet ta'r sit tabte land,
tågen gennem dalen strømmer,
dækker alt fra rand til rand.
Bølgen ruller, bølgen bryder
lydløst mod den gamle kyst,
og den milde måne gyder
festglans over mindets trøst.

Varig er for alt og alle
kun forandrings faste lov.
Bølgen stiger for at falde,
havbund kommer under plov.
Plovland ser vi atter segne
år for år som bølgens rov.
Liv og død er alle vegne
nære træer i samme skov.

I. S. Magnusson.

En fabel for skolefolk

Det var en gang at dyrene bestemte at noe måtte gjøres for å løse problemene i den moderne verden. De valgte et skolestyre som besto av en bjørn, en grevling og en bever, og de fikk tak i et pinnsvin som skulle undervise. Pensum besto av løping, klatring, svømming og flying. For å gjøre det lettere å organisere undervisningen, skulle alle dyrene få samme undervisning i alle fag.

Anden var den flinkeste i svømming, hun var faktisk dyktigere enn læreren, men i flying fikk hun bare Ng, og i løping gikk det helt galt. Fordi hun var så dårlig til å løpe, fikk hun ekstratimer etter skoletid, og mens de andre hadde svømmetimer måtte hun øve seg i å løpe. Etterat hun hadde holdt på med dette en tid, ble svømmeføttene hennes så trette at hun ble middels flink i svømming.

Ekornet fikk S i klatring, men så ble han frustrert i flytimene. Læreren forlangte nemlig at han skulle starte fra bakken, mens han ville fly fra tretoppene og ned. Han overanstrengte seg slik at han etter en tid fikk bare G i klatring og Ng i løping.

Ørna var et problembarn og ble straffet hardt. I klatretimene nådde hun tretoppene forttere enn noen av de andre, men hun insisterte på å bruke sin egen måte å komme dit på.

Kaninen startet som klassens beste elev i løping, men fikk nervesammenbrudd på grunn av alt ekstraarbeid i svømming.

Ved slutten av skoleåret fikk en abnorm ål, som var svært dyktig til å svømme, og også kunne løpe, klatre og fly litt, det høyeste gjennomsnittsresultatet. Derfor ble den utnevnt til å holde tale på eksamensfesten.

Præriehunden holdt seg borte fra skolen, fordi skolebestyret ikke godkjente graving som fag. De sendte ungene sine i lære hos en grevling. Senere slo de seg sammen med villsvinene og startet en privatskole som snart viste seg å gå fint.

Men skolen som skulle løse problemene i den moderne verden ble stengt – til stor lettelse for alle dyrene i skogen.

Bestyrerskiftet

I 1948 kom E. Basse Kristensen som ung lærer til Ryomgård Realskole, hvor han hurtigt gjorde sig gældende som en god pædagog og en meget dygtig faglærer, specielt dansk- og historielærer. E. Basse Kristensen tiltrådte i 1961 den krævende og ansvarsfulde stilling som skolebestyrer, en stilling som han har beklædt til 1. august 1973, hvor han af helbredsgrunde har ønsket at trække sig tilbage. Vi havde alle håbet, at han havde følt sig stærk nok til at fortsætte sin ledelse af skolen.

Som skolebestyrer har E. Basse Kristensen ledet skolens daglige arbejde med stor dygtighed, omtanke, pligtfølelse og en ikke ringe portion idéalisme. Barnets tarv og skolens videre eksistens har så tydeligt været E. Basse Kristensens hovedmål som skolemand.

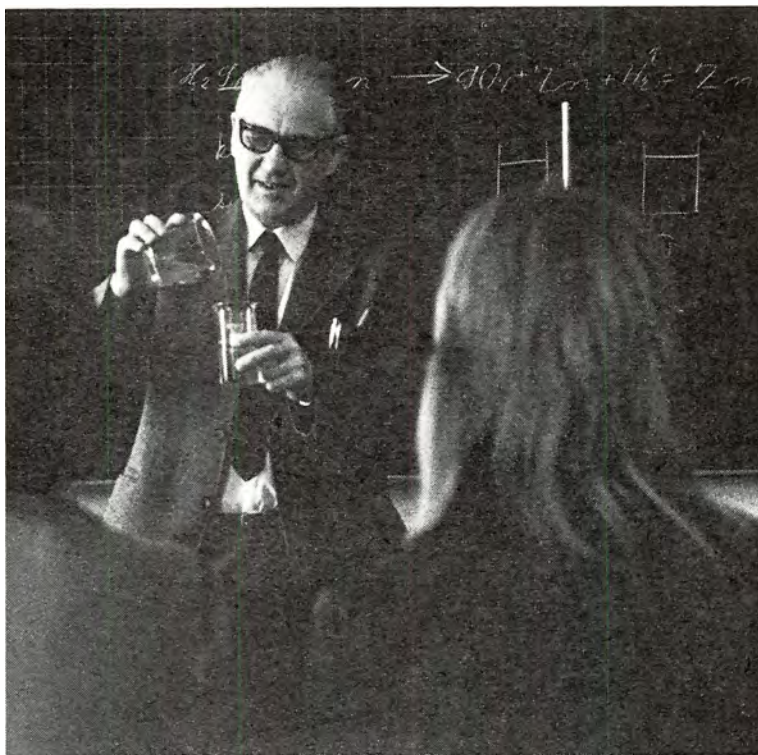
Lærerkollegiet sender E. Basse Kristensen en varm tak for et godt lederskab og for den gode atmosfære, han altid ved sin egen person har skabt.

Det er vel ganske naturligt, at Knud Basse Kristensen i dag sidder på posten som skolebestyrer. Han tiltrådte stillingen 1. august 1973 efter i en længere periode at have været konstitueret skolebestyrer. K. Basse Kristensen har præliminæreksamen fra Ryomgård Realskole og lærereksamen fra Winthers Seminarium; derudover har han årskursus i matematik og flere mindre kurser i regning og matematik. K. Basse Kristensen har været lærer på Krabbesholm Højskole og Nørre Nebel Realskole, og i 1947 kom han til Ryomgård Realskole, hvor han specielt har undervist i regning, matematik og geografi med stor faglig dygtighed.

I 1961 tiltrådte K. Basse Kristensen stillingen som viceinspektør. Som viceinspektør har han med ro, besindighed og et meget stort overblik klareret alle de praktiske gøremål, der er forbundet med at drive en skole. Tænk blot på skemalægning, ændringsskemaer osv.

Ryomgård Realskole kunne næppe have fået en bedre leder som afløser for E. Basse Kristensen end K. Basse Kristensen.

Lærerrådet.

Hr. Sørensen i funktion

Foto: Juncher

Den 30. september i år tog hr. Sørensen sin afsked fra skolen efter at have virket som lærer i mere end 40 år, først ved en privat realskole på Samsø og derefter, da denne i begyndelsen af 60'erne blev kommunal, her i Ryomgård.

Mange elever er igennem årene blevet indviet i fysikkens og matematikkens mysterier ved hr. Sørensen's rolige og saglige undervisning, og der vil være adskillige af dem, der under deres videre uddannelse vil lade en venlig tanke gå tilbage til hans timer med en tak for, hvad de der lærte.

Hr. Sørensen var respekteret og afholdt af såvel elever som kolleger, og vi kunne alle lide hans hyggelige lune.

Vi vil ønske hr. Sørensen et langt og godt otium med tid til mange friske jagtture og gode timer i hobbyrummet.

r-

Realkursus

Igennem flere år har tanken om voksenundervisning ligget og arbejdet i underbevidstheden hos flere af os; men der har været mere end nok at rive i for at klare dagen og vejen.

Efter nytår 1973 var vi enige om, at der skulle gøres et forsøg. Annoncer i lokale blade skulle afsløre, om der overhovedet var interesse for sagen. Det var der – i løbet af de tidlige forårmåneder kom der en 25–30 interesserede henvendelser.

De formelle krav blev undersøgt – hos skoleorganisationerne og i undervisningsministeriet – og ikke mindst sidstnævnte sted mødtes megen hjælpsomhed og velvilje. Der blev indsendt de nødvendige ansøgninger; og samtidig med anerkendelsen udsendtes indmeldelsesblanketter til dem, der havde reflekteret på annoncerne. Men ak, det blev ikke til hverken 30 eller 25 tilmeldelser. Der kom en 6–7 stykker. (Minimumskrav for at være tilskudsberettiget: 10 i gennemsnit året igennem.)

Fra starten havde tanken været et 2-årigt kursus med eftermiddagsundervisning. Hvad så med aftenundervisning? Det gik ikke meget bedre. Formiddagsskolegang da – samtidig med den almindelige skolegang? Jo, det gav et par stykker mere, men stadig ikke nok.

Ved sommerferiens start talte vi på knapper: skal – skal ikke! Vi skulle jo også have lagt hovedskema inden 13. august. Det blev udsat den ene dag efter den anden; men vi måtte jo i gang, og der blev lagt et komplet hovedskema – uden kursusklasse. Det hjalp – 3 dage efter, at skemaet var færdigt, havde vi 10 kursuselever. Så må vi vove springet; der kommer nok et par stykker mere! Og igen – nyt hovedskema, denne gang med kursusklasse. Færdigt den 3. august; den dag meldte en af

de 10 fra! Det skal indrømmes, at de tanker, der farer igennem ens hoved i en sådan stund, ikke ville tage sig godt ud på tryk.

Så havde vi kun at håbe på det par stykker, der skulle komme i sidste øjeblik.

De kom, og vi kunne starte den 13. august med 11 elever – én af dem så vi godt nok aldrig, men så kom der en anden, som gik igen lige så hurtigt. Men hvorom alting er: Ryomgård Realkursus er en kendsgerning, og i skrivende stund har vi faktisk hele 12 elever, et lille, men dejligt hold, aldersmæssigt spredt fra 16 til 50 år, geografisk spredt fra Vester Alling over Rodskov, Følle, Thorsager, Kolind, Nimtofte og Østenfjeld til Ryomgård.

Vi regner afgjort med et nyt hold til næste år.

Svømning

Gennem nogle år har der i sommerferierne været arrangeret svømmeundervisning for skoleelever ved Nappedam, og en del af vore elever har – mere eller mindre regelmæssigt – fulgt denne undervisning i en eller flere ferier. Desværre er der jo så meget andet, der også skal passes i en ferie, og så kan det let gå ud over kontinuiteten i undervisningen.

Det blev derfor hilst med glæde, da vi i foråret af Midtdjurs kommune fik tilbudt en enkelt ugentlig time i Kolind Friluftsbad i månederne maj og juni. Det blev 4. og 5. klasse, der blev udvalgte. Stig Jensen står for undervisningen, bistået af fru Højholt.

Ordningen fortsætter efter sommerferien i månederne august og september – stadig for 4. og 5. klasse.

I Svømmehallen

Foto: Stig Jensen

Vi er Midtdjurs kommune tak skyldige for denne ordning og håber, at den må blive permanent, så også kommende 4. og 5. klasser kan nyde godt af den.

Ud fra den betragtning, at man ikke kan lære at svømme på 13–14 lektioner, udkastede Stig Jensen den tanke, at vi i den resterende del af skoleåret lejede os ind i Auning svømmehal til en ugentlig time for de samme elever, således at der kunne gives disse elever et grundigt svømmekursus. Planen er forsøgsvis sat i kraft for indeværende skoleår, og vi håber på, at arrangementet kan blive permanent, og at det skemamæssigt må vise sig muligt at give også kommende 4.–5. klasser denne grundige indføring i svømningens glæder og færdigheder.

Pluk fra skolens dagbog

1972:

- 26.-10. Forældremøde for 5. klasse. Klasselærer, fru Lene Basse giver en redegørelse for fagene dansk og orientering, fru Agnethe Pedersen for engelsk. Over en kop kaffe og en sang kom derefter en god snak i gang. Et velbesøgt møde, hvor næsten alle elever var repræsenteret.
- 6.-11. Novemberprøverne begyndt.
- 13.-11. Fru Geertsen var fraværende i formiddags på grund af en lille grøftetur og en knust forrude.
- 14.-11. Børnehaveklasse og 1. og 2. klasse inviteret til bankindvielse i Djurslands Banks nybygning i formiddags.
- 23.-11. Forældremøde for børnehaveklassen. 1. del foregik i børnehaveklassen, ledet af frk. Mariager. Derefter en lille »rundtur« på skolen specielt af hensyn til de forældre, der var nye på stedet. Der sluttedes med en god snak over kaffen, bl. a. om formålet med børnehaveklassen. Godt besøgt møde, hvor næsten alle elever var repræsenteret. Mødet tilrettelagt af frk. Mariager og fru Korfitsen.
- 27.-11. Ved et lærerrådsmøde i oktober drøftedes en udvidelse af skolens forældrekontakt i form af en forældreuge, hvor der skulle være »åbent hus« for forældrene til at komme og overvære undervisningen og i det hele følge skolens dagligdag. Det blev vedtaget at gøre forsøget, og tiden blev fastsat til ugen, der begynder i dag. Det blev en forsigtig start – der var vist ingen i dag.
- 28.-11. Standpunktsbøger uddelt. I dag var der en 3-4 forældre til »forældreugesbesøg«.

Børnehaveklassen

Foto : Stig Jensen

29.-11. Enkelte elever havde fået et par timer fri for at deltage i en af Midtdjurs Ungdomsskole arrangeret ekskursion til Idrætsskolen i Vejlbj-Risskov.

Om aftenen forældremøde for II real. Der var tilmeldt ca. 40, men der kom lidt færre. Indledning ved K. Basse om II real i almindelighed, om gymnasievalg, III reals valgfri fag, HF m. m. Et langt og godt møde.

30.-11. Lederen af amtsskolepsykologisk kontor i Grenå, hr. Rønne-Jepesen på orienterende besøg. Konklusion: henholdende stilling, så længe klar betalingsordning ikke foreligger; men i påtrængende tilfælde kan der altid trædes til med bistand.

1.-12. Forældreugen slutter i dag. Resultat: »Det var en god uge«. 1. + 2. klasse er besøgt af ca. 50% af forældrene, i 3.-7. klasse: jævnt besøg og kun ganske få besøg i 8.-10. årgang.

Nok værd at gentage, alt skal jo have sin tid, før det er indarbejdet.

2.-12. 9. klasse afslutter sin erhvervspraktik, som startede den 23.-11.

- 4.-12. 7. klasse holdt klassefest i fredags, og der skal meget vægtige grunde til, hvis skolen igen skal lægge lokaler til til dette formål. De havde ikke ryddet op efter sig som lovet!
- 7.-12. Skolens sangkor under ledelse af fru Geertsen optræder for Ryomgård Husmoderforening på hotellet. Forældrekonversationsaften med mange besøg.
- 9.-12. A. V. Pedersen fylder 50. Til lykke!
- 12.-12. Skolens sangkor giver optræden i missionshuset.
- 13.-12. Studerende Victor Bondarenko, Moskva, overværer et par timer over middag. Victor Bondarenko, der p.t. er tolk for nogle teknikere på Jiffy Pot, studerer dansk (og engelsk) på et universitet i Moskva.
- 15.-12. Elevskriftet modtaget, pakket og afsendt med god bistand fra en del af de store elever i 7. lektion.
- 22.-12. Juleafslutning.

1973:

- 4.-1. Skolen begynder med flaget oppe, »Godt nytår« og nationalsangen til fællessang.
- 7.-1. Ryomgård Realskole fylder i dag 60 år. Dagen markeres ved flagning og afgangsklassernes krans ved Axel Munchs mindesten, men ingen festivitas. Stor artikel i Århus Stiftstidende.
- 8.-1. Dagen i går omtales ved fællessang, enkelte træk af skolens historie drages frem, og vi synger »De rejste en skole«.
- 9.-1. K. Basse, A. V. Pedersen og frue på Søholm til gennemgang af bygningen med henblik på evt. lejemål til kostskoleformål.
- 12.-1. Atter på »kollegiejagt«. Efter forlydender om, at der skulle være en handelsmulighed på Gl. Ryomgård, foretoges en orienterende gennemgang. Det viste sig senere, at der ikke var nogen salgsmulighed.
- 15.-1. Fg. skolebestyrer til orienteringsmøde på Grenå Handelsskole angående den forsøgsordning, der skal starte der efter sommerferien.

- 17.-1. Børnehaveklasse fri på gr. af frk. Mariagers sygdom. Skoleledermøde på Grenå Gymnasium angående gymnasieaspiranter.
- 18.-1. Forældremøde for 8. og 9. klasses forældre. Der mødte 8 forældre fra 8. kl., ingen fra 9. kl. (Lærerne var i flertal!) Indledning ved K. Basse om den udvidede undervisningspligt, om 9. og 10. klasse-prøverne og om betingelserne for teknisk eksamen. Individuelle drøftelser ved kaffebordet – alle kunne nå alle!
- 22.-1. Første teateraften i dette skoleår. Komедien »Figaros bryllup« af Beaumarchais. Tilrettelagt af fru A. V. Pedersen, der har afløst fru Budolfsen som tillidsmand for skolescenen. Antal deltagere: 69. Indtryk: festligt og fornøjeligt, og det optog de unge mennesker meget.
- 23.-1. 10. klasse på tur til Århus. Besøg på Jyllands-Posten, som præsenterede en fin rundvisning. Besøg på vanførehjemmet »Solbakken«, et både instruktivt og belærende besøg. (Arrang.: A. V. Pedersen).
- 24.-1. Forældremøde for 7. kl. Såvel forældre som elever var indbudt. I alt ca. 60 deltagere (forældre, elever og lærere). Orientering ved K. Basse om ny lovgivning ang. 7. klasse-forhold. Og så holdt vi ellers ud til midnat.
- 26.-1. Realskoleforeningens regionsmøde på Randers Realskole. Deltagere herfra: hr. og fru Højholt, I. Basse og K. Basse. Om eftermiddagen foredrag ved skolebestyrer Geckler, Slagelse, og senere en debat om skolelovsforslaget ved forskellige partiets skolepolitiske ordførere.
Ingen deltagelse herfra ved aftenfesten eller lørdagsmødet.
- 30.-1. IIIa + IIa på virksomhedsbesøg på Jiffy Pot. God spørgelyst under driftsleder Navnes omvisning. Gavepakke med 24 potter til hver. Ledere: fru Emmy Basse og fru Højholt.
- 3.-2. Vinterferien begynder.
- 12.-2. Vinterferien slut. Der var vist almindelig enighed om, at den i år var blevet placeret for tidligt.
Hr. Søe og fru A. V. Pedersen sygemeldte. Fru Andre-

- asen møder op som vikar – fortrinsvis for fru A. V.!
- 13.–2. Erhvervsvejleder Schøler, Randers, giver orientering til 9. og 10. kl. om formiddagen og til IIIab over middag.
- 15.–2. Problemet rygetilladelse for 8.–10. årgang har været drøftet gennem måneder og år. Det har været gennem elevråd, lærerråd og forældreråd indtil flere gange. I januar blev det sendt til »urafstemning« blandt forældrene. I dag foreligger resultatet af afstemningen:
Af 178 forespurgte har 166 svaret, stemmeprocent: ca. 93%. – 27 stemmer ikke, 27 nej og 112 ja (ja-stemmer: 67,5%).
- 20.–2. Til skolens arkiv er modtaget som gave vidnesbyrdbog og eksamensbevis for skolens ældste elev, Frithjof Ørtved, f. Christensen, som døde for godt et år siden. Skænket af datteren, fru Else Ørtved Martinsen.
- 22.–2. Generalprøve på »Kejserens nye klæder«. Pensionister, gamle elever og elevers søskende var indbudt. 60–70 tilhørere. Forestillingen forløb fint.
- 23.–2. Skolefest. Fri til middag. Hurtig »ommøblering«.
Kl. 18,30: Ankomst. Stuvende fuld sal. Såvel kejseren som hans klæder, hans hoffolk, ja, selv hans natpotte virkede overbevisende, og de to svindlere teede sig, som om de aldrig havde bestilt andet! Et meget fint samarbejde mellem scene og orkester var givetvis medvirkende til, at det hele virkede, som det skulle. Publikum var vældig godt med – sparede ikke på bifaldet – hverken med hensyn til antal, varighed eller intensitet. Blomster (velfortjente) til fru Korfitsen, frk. Mariager, fru Geertsen og til A. V.
Herefter kaffe, pølser, sodavand og dans ovre i det nye som sædvanligt. Helt overvældende danselyst. Orkestret, Børge Knudsen, Skørping, ikke uden skyld heri! – Også det praktiske arrangement, ledet af Stig Jensen, klappede, som det skulle.
Med nogen spænding havde vi imødeset udfaldet af dette forsøg på at afvikle skolefesten på en aften. Det kunne altså lige netop lade sig gøre, men det kneb med pladsen i salen.

På biologiekursion

Foto: Juncher

- 27.-2. Erhvervsvejleder Schøler orienterer II realerne.
- 5.-3. Efter mottoet »Alvor og gammen, de kan godt sammen« startede vi i dag martsprøverne for de store, medens de mindste slog katten af tønden i gymnastiksalen. Sidstnævnte forestilling var rent ud sagt *mislykket*: katten slap alt for tidligt ud. Det var en dårlig tønde – eller også var de unge mennesker for stærke! Ansvarshavende: fru Geertsen og frk. Mariager.
- 8.-3. Besøg af undervisningsministeriets inspektør, hr. John Iversen. Drøftede med fg. skolebestyrer praktiske og aktuelle spørgsmål, og besøget sluttede med en rundgang gennem skolen.
- 15.-3. Lærerrådsmøde angående gymnasieaspiranterne.
- 17.-3. II skolesceneforestilling, denne gang på Studio-scene. Stykket, der hed »Om 7 piger«, var både velspillet og belærende. Ca. 50 deltagere.

- 20.-3. Erhvervsvejleder Schøler sluttede i dag sine enkeltmandskonsultationer, som begyndte i går. I alt har 35 elever fra de to ældste årgange rådført sig hos hr. Schøler.
Strejke fra i morgen, men det forlyder, at elevbefordring med busserne holdes uden for strejken. »Livsvigtige« områder holdes udenfor!!
- 21.-3. III skolesceneforestilling: »Revolutionen forbudt«. Det var lovlig tæt på den foregående forestilling. Fra Midtdjurs Ungdomsskole har vi i dag modtaget en række diplomer for opnåede resultater ved en »mini-olympiade«:
En 1. plads til fodbold-piger, ældste gruppe.
En 1. plads til fodbold-drenge, ældste gruppe.
En 1. plads til håndbold-drenge, gruppe 2.
En 1. plads til Tove Wenzel, bordtennis, single.
- 23.-3. Lærerstrejke mange steder landet over. Her mødte alle.
- 28.-3. Håndboldstævne i Auninghallen, 5 hold deltog. Leder: Stig Jensen. 5.-6. kl. drenge nåede til finalen, som de tabte. 7.-Ir piger nåede frem til semifinalen. II, III, 10. kl. drenge nåede frem til semifinalen.
- 29.-3. Fru Lis Grøfte, Trustrup, spørger om mulighed for praktik i børnehaveklassen. Hun får »Ja«, hvis seminariet kan godkende os.
Elevrådet meddeler over middag, at der i morgen bliver elevstrejke i anledning af, at man vil skære undervisningstimernes længde ned fra 50 til 45 min. En del forældre ringer om eftermiddagen. De får det svar, at lærerne møder, og der vil blive undervisning, om der så kun er 1 elev i klassen.
- 30.-3. Elevstrejke ved de fleste af landets skoler. Her: til og med 5. klasse møder ganske normalt, fra 6. kl. og op-efter: halvdelen eller derover følger parolen, 2 klasser uden elever.
- 10.-4. K. Basse deltager i bestyrerforeningens møde i Kastrup.
- 12.-4. Møde med Morten Jørgensen, De grå Busser, angående en skolebusrute til Mårup, Nødager og Pederstrup.
- 14.-4. K. Basse, fru K. Basse og A. V. Pedersen til orienteren-

de besigtigelse af »Marienhofgården« – med henblik på muligheden for at bruge den som kollegium.

16.-4. Modtaget undervisningsministeriets godkendelse af 2-årigt realkursus.

17.-4. Bestyrelsen og Forældrerådet holder fællesmøde, hvorefter bestyrelsen foretager valg af ny skolebestyrer, da den hidtidige bestyrer, hr. E. Basse af helbredsmæssige grunde har begæret sin afsked fra 1. august. Valgt blev viceskoleinspektør K. Basse. Bestyrelsen godkendte, at buskørsel kunne etableres med »De grå Busser«.

Derimod mente bestyrelsen ikke, det var økonomisk forsvarligt at gå videre med køb eller leje af nogen af de besigtigede bygninger til kollegium.

2.-5. Skriftlig eksamen begynder – med dansk stil.

10.-5. I dag startes en privat busrute fra Ryom over Kolind til Mårup og Pederstrup og retur for at hente elever til børnehaveklassen og 1. kl. Eleverne bringes hjem igen til middag. Skolen har akkorderet med M. Jørgensen, »De grå Busser«, om kørslen.

11.-5. Besked om mundtlig eksamen. Følgende fag udgår til eksamen: dansk, geografi, biologi og matematik. Ingen beskikkede censorer i år.

15.-5. Børnehaveklassen + 1. og 2. kl. tog med toget til Grenå, hvor man besøgte Falck-Zonen og undersøgte både brandbiler, ambulancer og kranvogne m. m. Omviser: Søren Ågaard (årg. 56). En meget vellykket tur, der for fleres vedkommende var deres livs første togrejse. Rejseleder: frk. Mariager.

21.-5. 9. kl. med fru Lauritzen på »orientering« i Brunmose.

22.-5. Afgangsklassernes sidste skoledag. Traditionel afhentning af lærerne til morgenkaffe. De afgangende overtager ledelsen af »Fællessangen« – på deres specielle måde. Senere på formiddagen holdes der i et frikvarter en slags »dyrskue« i skolegården. Hvem dyrene var? Ja, gæt engang! Over middag overtog II real underholdningen, og det gjorde de godt. Vi sluttede af med en tur på bakken.

II A i Thorsager kirke

Foto: Juncher

- 23.-5. 9. kl. på ekskursion til Rold skov. Leder: A. V. Pedersen.
- 25.-5. 5. kl. starter over middag på en weekend-tur til Mejlgård. Turen arrangeret af fru Lene Basse sammen med fru Iuel – bistået fredag-lørdag af fru A. V. Pedersen og lørdag-søndag af fru Korfitsen. En meget vellykket tur, der sluttede søndag eftermiddag ved 16-tiden.
- 28.-5. Mundtlig eksamen begynder. Fru Lauritsen lægger for med fransk. Dagens forløb: vellykket – trods omstændighederne!
- 1.-2.-6. 4. kl. på weekend-tur med familien Korfitsen og frk. Mariager i Korfitsens sommerhus ved Ebeltoft. Samlet start fra skolen fredag eftermiddag kl. 14,30. Forældre og lærere sørger for transporten. Kejser Sørensen, Nimtofte, stiller desuden campingvogn til rådighed til indkvarteringen. – Forældrene afhenter poderne lørdag aften.
- 7.-6. Fru Lauritzen har fået en søn. Til lykke!
- 19.-6. Tilsynsførende med hovedskolen, hr. C. Gotfredsen, besøger skolen. Gennemgang af oprykningsprøverne og rundtur gennem bygningerne.

I Bornholms klipper

Foto : Dorte Handberg

22.–6. Forældredag i strålende vejr. Ganske pænt besøg. Translokationen var sat til kl. 10,30 i stedet for som tidligere over middag. Fru Geertsen indledte med en række dramatiserede folkeviser udført af sangkoret, og det var både festligt og vellykket.

Samme aften kl. 23 starter et hold elever fra 7. kl. og I real på en Bornholmertur, ledet af familierne Stig Jensen og Handberg.

13.–8. Nu ingen snak om overtro. Vi begynder det nye skoleår på en mandag – og tilmed den 13. Der indledtes med samling i salen til velkomst og nationalsangen. De traditionelle indledningsøvelser – skemaskrivning og bogudlevering – overstås ret hurtigt, så eleverne kan sendes hjem inden middag. Det mildner lidt på udsigterne frem over en gruopvækkende lang arbejdsuge oven på en dejlig, men alt for kort sommerferie! Der bliver tid til et lille kort lærermøde, før vi kl.

12,30 skal tage imod skolens første kursusklasse. Vi bruger den første »lektion« til velkomst, præsentation, praktiske spørgsmål og forskellig orientering. Næste lektion hedder kaffe på lærerværelset for kursislærerne og kursisterne. 9 af 11 tilmeldte kursister mødte i dag. Ryomgård Realkursus er i gang!

I alt mødte i dag 192 elever fordelt i 14 klasser. 20 lærere er parat til at »betjene« dem, heraf en ny, fru Ingrid Jaquet, der vil tage sig af husgerningstimerne. Fru Lauritzen holder endnu orlov på grund af den glædelige begivenhed i eksamenstiden. I hendes sted vikarierer fru Jette Andreassen.

- 14.-8. I dag møder så børnehaveklassen – i alt 13 forventningsfulde småstørrelser + næsten lige så mange forældre, men sidstnævnte gruppe regner vi ikke med at beholde så længe!
- 23.-8. Fru Handberg indlagt til undersøgelse på Århus kom-munehospital. Det er hovedet, det er galt med.
- 27.-8. Elev nr. 12 møder i kursusklassen.
- 28.-8. Fru Lauritzen møder igen efter endt orlov.
 - 1.-9. Fru Nielsen chokerer os alle – og vist også sig selv: hun har fået en søn. Også faderen har det godt! Vi lykønsker hele familien.
 - 3.-9. To nye elever møder i børnehaveklassen; så er der 15. En ny elev møder i kursusklassen; så er der stadig 12, for én er gået bort i mellemtiden.
 - 6.-9. Skolens gamle elev, journalist Irma Lindberg (f. Sørensen, årg. 67), besøger skolen for at hente stof til en artikel i »Århusposten«.
 - 10.-9. Poul Erik Jørgensen starter som vikar for fru Nielsen.
 - 11.-9. Idrætsstævne på Marienhoffskolen for skolerne fra Midtdjurs kommune. På de dejlige nye baner blev der konkurreret på livet løs. Også vejret var ideelt – især for udøverne – det kunne godt være lidt køligt at være tilskuer. Takket være de store piger fik vi da én af pokalerne med os hjem igen.
 - 13.-9. Amtsidrætsstævne i Randers. Under Stig Jensens og fru Højholts ledelse deltog R. R. med en række hold.

Fra idrætsstævnet på Marienhoffskolen

Foto: K. Basse

I holdkonkurrencen klarede de store piger sig igen bedst; men derudover opnåedes en række fine enkeltresultater.

- 17.-9. Amtsskolepsykolog Rønne-Jepesen og talepædagog K. A. Sørensen besøger skolen for at orientere om skolepsykologordningen og om de overståede betalingsuoverensstemmelser. Skolen skulle hermed være ligestillet med de offentlige skoler m. h. t. psykologisk bistand.
- 19.-9. Hr. Korfitsen følger timerne i 6. kl. hele dagen for at kunne vejlede lærerne m. h. t. en af hans tidligere elever fra vanførehjemmet »Solbakken« i Århus.
I middagspausen desuden besøg af revalideringskonsulent Egon Jacobsen, Århus.
Endvidere besøg af en kommende kostelev og hans klasselærer fra Gladsaxe.
Oven på dette lærermøde til kl. 17,30.
- 27.-9. Forældremøde med forældrerådvalg. (Herom andetsteds).
- 28.-9. Det er i dag hr. Søes sidste skoledag. Forstå det, hvo som kan, men fra 1. oktober er hr. Søe gået på pension

på grund af alder. Ved fællessang rettede K. Basse en hjertelig tak til hr. Søe for godt 11 års trofast og samvittighedsfuldt arbejde og for et gnidningsløst samarbejde til alle sider. Efter skoledagens afslutning samledes lærerne med hr. og fru Søe hos skolebestyreren for på festlig vis at sætte punktum for 42 års lærergerning i den danske skole. Hr. Klinkby overrakte på lærernes vegne en afskedsgave, ledsaget af mange »pæne« ord og gode ønsker. E. Basse takkede Søe for hans indsats for R. R., for hans færden og for deres personlige samarbejde. Hr. Søe takkede for gaven, for de pæne ord og gode ønsker. Alt i alt et hyggeligt møde, hvor alle lærerne var til stede på nær den orlovsramte fru Nielsen.

- 4.-10. Første forældrekonsultationsaften i dette skoleår. Mange besøgende; der synes at være voksende interesse for dette kontakttilbud.
- 5.-10. Årsmøde i Danmarks Realskoleforening indledtes i Århus. Skolebestyreren deltager først i kursusledernes møde, senere på eftermiddagen i bestyrerforeningens møde, som efter en spisepause fortsætter om aftenen. Herhjemme på skolen har vi besøg af Kalundborg Pigekor under ledelse af Birgit og Bo Rasmussen. Kl. 19,30: koncert i salen for elever, deres forældre og gl. elever. Salen var næsten fuld, og alle, som overværede det, fik ligesom sidste år en strålende oplevelse. Efter forestillingen var der dans i salen, pølser og sodavand for den ene kategori af deltagere i nr. 6 og 7, mens andre gik ind i nr. 10 og lukkede døren efter sig for at nyde kaffen i relativ stilhed! Indendørs set en vellykket aften.
- 6.-10. Realskoleforeningens møde i Århus fortsætter.
- 7.-10. Sidste runde af årsmødet. A. V. Pedersen deltog i kostskolernes møde.
- 13.-10. Efterårsferien begynder.

Efterårsfesten

Efterårsfesten blev i år afholdt den 20. oktober. Den begyndte som sædvanligt med den årlige generalforsamling i et af de nye lokaler kl. 17. Selv om en hel del gæster allerede var mødt til elevfesten, var det kun en meget lille flok, der fulgte ringeklokkens kalden.

Efter formandens velkomst valgtes Gertrud Sten Larsen, Århus, énstemmigt til dirigent, hvilket hverv hun varetog på en fornøjelig og dygtig måde. Efter at have konstateret, at generalforsamlingen var lovligt indvarslet, overgav hun ordet til formanden Knud Basse.

Formanden nævnte elevforeningens formålsparagraf, hvori det hedder, at et af målene er blandt gamle elever at opretholde et kammeratskab, der kan være den enkelte til glæde og foreningen til gavn og skolen til ære. Dette formål, mente formanden, var opfyldt, når foreningen gennem en årrække har kunnet samle 100–130 gamle elever til den årlige elevfest. Det må være udtryk for både sammenhold med skolen og indbyrdes sammenhold. Forhåbentlig er det den enkelte til glæde. Så længe festerne går godt, er det skolen til ære. – Bestyrelsen går ud fra medlemmernes tilfredshed med formen og påtænker ikke nogen ændring af noget godt – med mindre der fremsættes ønske derom.

Som et andet formål, sagde formanden, taler formålsparagraffen om at styrke skolens arbejde ved at optræde som dens venner, og at omfatte skolens elever med venlighed og interesse. Dette mål søges nået gennem elevskriftet og arbejdet med legaterne – og først og fremmest ved at slutte op om elevforeningen som medlemmer. Formanden opfordrede kraftigt medlem-

25-års jubilarene

Foto : Else Høiberg (årg. 48)

merne til at levere stof til elevskriftet (en opfordring, der hermed gives videre), da det ellers let kan få for meget skolestof med, ikke mindst da det gennem et par år tillige har virket som årsberetning for skolen. Måske var det rimeligt, at elevskriftet ind imellem kun var elevskrift.

Formanden nævnte endvidere i sin beretning, at elevforeningen siden fru Munchs død i 1965 har haft nogle penge stående på en speciel konto: beløb, der er skænket elevforeningen direkte med det formål for øje at skabe en mindefond, samt beløb, der er givet som jubilæumsgave fra det første hold 50-års jubilarer. Efter hr. Munchs død indkom på fru Weiners opfordring yderligere en pæn sum på en anden konto.

Efter samråd med fru Weiner blev de to konti slået sammen, og der blev købt 8.000 kr. 10% obligationer og 1.000 kr. 7% obligationer for pengene. Dette er grundlaget for Dagmar og Erik Munchs Mindefond. Renterne heraf er 870 kr. årligt, der for i år blev uddelt i 2 legatportioner efter elevforeningsbestyrelsens bedste skøn.

Det er endnu mulig at yde et bidrag til Mindefonden, og hr. og fru Munchs virke ved Ryomgård Realskole er nok værd at mindes på en sådan måde, at det ikke blot bliver en beskeden

50-års jubilarerne på banegården

Foto: Eva Eeg Treue (årg. 23)

hædersgave, men en virkelig hjælp for dem, der modtager legaterne. Tro mig: der er behov for støtten. Pengene bliver mindre, men skolepengene bliver større!

Formandens beretning blev énstemmigt godkendt, hvilket også var tilfældet med regnskabet, der blev gennemgået af kassereren, Maja Adelsbøll.

Efter en påfølgende livlig diskussion blev det vedtaget at sætte medlemskontingentet op til 20 kr. årligt. Generalforsamlingen håber, at medlemmerne ikke vil svinge foreningen af den grund, for, som én af deltagerne bemærkede, kontingentet er alligevel ikke så stort, da det også gælder for ægtefællen, der naturligvis altid er lige så velkommen til festerne som gamle elever.

Vedrørende Dagmar og Erik Munchs Mindelegat vedtog generalforsamlingen med fru Weiners billigelse, at det skulle administreres af elevforeningen, og at legatmodtagerne skulle udpeges af skolebestyreren blandt elever eller vordende elever på Ryomgård Realskole. – Denne bestemmelse indsættes i elevforeningens love.

Under næste punkt på dagsordenen blev både bestyrelsen og revisionen genvalgt, hvorefter man gik over til »Eventuelt«.

K. Mejnecke og K. Basse

Foto: Signe Rasmussen (årg. 23)

Herunder ønskede formanden generalforsamlingens tilladelse til, at elevforeningen forærede skolen billeder af dronning Margrethe og prins Henrik, samt tilladelse til at anvende en del af elevforeningens kassebeholdning til køb af obligationer til forøgelse af Dagmar og Erik Munchs Mindefond. Begge dele blev bevilget, idet generalforsamlingen, som det blev sagt af en deltager, »overdrog foreningens pengebeholdning i bestyrelsens varetægt«.

Ligeledes fik formanden accept til at udnævne et nyt æresmedlem (se senere), hvorefter dirigenten takkede for fremmøde og god ro og orden. Generalforsamling slut.

Efter generalforsamlingen gik vi over til de festligt dækkede borde i festsalen. Ca. 130 gamle elever var mødt. Vi sang »De rejste en skole«, og formanden bød velkommen, hvorefter han udnævnte Karl Mejnecke (50-års jubilær) til foreningens æresmedlem med følgende ord:

Det er altid med spænding og forventning, vi følger tilmeldingerne til festen her.

Hvordan vil jubilæumsholdene se ud i år? Kommer der mon nogen af de unge? Har denne form for sammenkomst overlevet sig selv? Hvordan med de ældre årgange? Er der noget, der binder, efterhånden som lærerne fra deres tid er borte?

Det skal ingen hemmelighed være, at vi i år har ventet stort besøg af 50-års jubilarene. Årgang 23 har altid været flittig til at møde op til vore fester. Og det er vist ikke at gå nogen for nær i den forbindelse at nævne et enkelt navn, Karl Mejnecke. Der er næppe nogen årgang blandt de »ældre«, der er procentvis så godt repræsenteret i elevforeningen, og det er Mejnecke nok ikke ganske uden skyld i.

Generalforsamlingen vedtog for lidt siden at udnævne Karl Mejnecke til æresmedlem af Ryomgård Realskoles Elevforening.

Vi beder dig modtage denne udnævnelse som en anerkendelse af dit store arbejde for at skaffe medlemmer, som en påskønnelse af den flid og energi, du har lagt for dagen for at være til stede næsten hver gang, elevforeningen kaldte til samling. Og sidst, men ikke mindst, for din hjælp og dine vældige anstrengelser for at fylde årsskriftets spalter med egnhistoriske beskrivelser.

Dette må være at efterleve det motto, hr. E. Munch har skrevet foran i elevforeningens gæstebog: Over trofast sammenhold går solen aldrig ned.

Efter denne officielle indledning til festen gik snakken livligt rundt omkring ved bordene. Der var mange oplevelser, der skulle fortælles og mange minder fra skoletiden, der skulle genopfriskes, og der var nogen, man skulle have kigget en ekstra gang på, før man blev klar over, hvem der formummede sig bag skægget. Ind imellem den megen snak blev der sunget en række af »De ryomske Sange«, gæstebogen gik sin sædvanlige runde fra bord til bord og samlede over 100 autografer, og en række talere havde ordet. Karl Mejnecke takkede for udnævnelsen til æresmedlem. Ejvind Stampe (årg. 23) fortalte livligt om, hvordan det var at gå i skole for 50 år siden, og Niels Erik Møller (48) talte på 25-års jubilarenes vegne og indviede tilhørerne i nogle af en ringeduks' besværligheder. Skolens formand, K. Vester-Petersen, der var 40-års jubilar, så tilbage på sin skoletid og oplevelserne sammen med kammeraterne, hvoraf 5 var med til festen. Trods mange gode minder ville han dog slutte sine ord med en »Tak for de 40 år, vi har været borte fra skolen«.

Fru Weiner sluttede rækken af talere med at udtrykke sin glæde over at hilse på så mange af sine gamle elever og få en sludder om gamle dage, og bad os synge »Skul' gammel ven-skab ...«.

Efter et par timers forløb var smørrebrødsfadene tomme, og vi trængte til at strække benene. Musikken tog fat på anden af-

deling, dansemusikken, og i de følgende timer gik dansen og snakken livligt, og før vi vidste af det, var det langt over midnat. En fornøjelig og hyggelig aften var slut.

Bestyrelsen ser således ud: K. Basse Kristensen, Vibevej 19, 8550 Ryomgård (formand), tlf. (06) 39 41 35. Maja Adelsbøll, Jernbanegade 21, 8550 Ryomgård (kasserer). Torben Jensen, Storegade 3, 8950 Ørsted (sekretær), tlf. (06) 48 82 88, Ørsted Maskinforretning kan benyttes. Jørgen Pedersen, Fåborggade 23, 4. sal, 8000 Århus C. Jette Frandsen, Elstedvej 52, Terp, 8520 Lystrup. Kirsten Kornerup, P. Heisesvej 4 B, 8000 Århus G. N. A. Højholt, Solbakkevej 7, 8550 Ryomgård.

Meddelelser om adresseændringer bedes meddelt sekretæren.

Foreningens gironummer er 45 678. Medlemstal 643.

Jubilæumshold for 1974: 1919, 1924, 1934, 1939, 1944, 1949, 1954, 1964 og 1969. Vi håber at se mange af jer. God fornøjelse med at samle troppeperne, men vent ikke for længe. Send os et par ord, hvem der måtte ønske assistance.

Vi sender alle vore medlemmer en hjertelig tak for tilliden i det forgangne år og ønsker alle et godt nytår.

Bestyrelsen.

Praktiske oplysninger om skolen

Siden 1. august 1960 har Ryomgård Realskole været en selv-ejende institution. Medlemmer af institutionen er automatisk de forældre, der har børn på skolen. Herudover kan optages som medlemmer kommuner og personer, som har interesse i skolens arbejde og ønsker at støtte dette, mod et indskud på 100 kr. (kommuner dog mindst 1000 kr.).

Dette være sagt som en speciel henvendelse til forældre, der gennem en årrække har haft børn på skolen, og som derigennem har fået interesse for dens virke: Når Deres barn forlader skolen, kan De for dette beskedne engangsbetrag bevare Deres forbindelse med skolen og Deres stemmeret til bestyrelsesvalg og dermed indflydelse på skolens drift.

Det økonomiske ansvar for skolens drift varetages af en bestyrelse på 7 medlemmer. Den vælges for tre år. Den nuværende bestyrelse, valgt ved medlemsmødet den 16. juni 1972, ser således ud:

Landsretssagfører K. Vester-Petersen, Randers (fmd.).

Købmand Aksel Gerstrøm, Auning.

Dyrlæge Peter Rasmussen, Kolind.

Arbejdsmand Henry Hald, Ryomgård.

Gårdejer Gunner Jørgensen, Højgård, Nimtofte.

Fru Lykke Harder, Ryomgård.

Tømremester E. Nielsen, Mørke.

Forældrerådet

I december 1971 valgtes ved et forældremøde skolens første forældreråd. Der holdes valg til forældreråd hvert år i sep-

tember. Efter forældrerådsvalget den 28. september 1973 ser forældrerådet således ud:

E. Møller Frederiksen, Vibevej, 8550 Ryomgård, tlf. 39 42 16.
(formand)

Niels Iuel, Meilgård, 8584 Tranehuse, tlf. 31 70 44.

Grethe Münter Rasmussen, Koruplund, 8550 Ryomgård,
tlf. 39 42 22.

A. V. Pedersen, Poppelvej, 8550 Ryomgård, tlf. 39 43 59.

Jytte Rosenstand, Kirkevej 7, Pindstrup, 8550 Ryomgård,
tlf. 39 60 65.

Johannes Andersen, Kærende, 8581 Nimtofte, tlf. 39 81 19.

Yrsa Christiansen, 8550 Ryomgård, tlf. 39 41 46.

Forældrerådets vedtægter var optrykt i årsskriftet for 1972, men kan i øvrigt fås ved henvendelse til forældrerådet eller til skolen.

Lærerpersonalet

Skolens faglige og pædagogiske ledelse og daglige administration varetages af skolebestyreren, der er ansvarlig over for undervisningsministeriet.

Skolebestyrer K. Basse Kristensen træffes som regel hver skoledag kl. 12,10–13,00 på skolens kontor, tlf. (06) 39 40 02.

Lærerpersonalet ser for skoleåret 1973/74 ud som følger:

Skolebestyrer K. Basse Kristensen, privat Vibevej 19, tlf. 39 41 35.

Viceinspektør A. V. Pedersen, privat Poppelvej 7, tlf. 39 43 59.

Lærerne:

Inger Budolfsen (universitetsstudier, ansat 1965) fransk, latin, engelsk, tysk, dansk.

Kirsten Geertsen (småbørnslærerindeksamen, ansat 1970) sang og musik, formning, dansk.

Dorthe Handberg (lærereksamen, ansat 1969) husgerning, regning og matematik, fysik.

Ingrid Jaquet (Den Suhrske Husholdningsskole, ansat 1973) husgerning.

Stig F. Jensen (gymnastiklærereksamen, ansat 1964) gymnastik og idræt, geografi, fysik, engelsk.

Klaus V. Klinkby (Elbæk-læreruddannelse, ansat 1962) dansk, religion, historie, sløjd.

Tove Korfitsen (lærereksamen, ansat 1970) specialundervisning, dansk, regning, sang.

Emmy Basse Kristensen (lærereksamen, ansat 1949) dansk, skrivning, regning, historie, religion.

Inge Basse Kristensen (lærereksamen, ansat 1964) håndarbejde, tysk, biologi, geografi.

K. Basse Kristensen (lærereksamen, ansat 1947) regning og matematik, geografi.

Lene Basse Kristensen (lærereksamen, småbørnslærerindeksamen, ansat 1948) alle fag i begynderklasserne.

Rikke Lauritzen (lærereksamen, ansat 1969) tysk, fransk, dansk, geografi, orientering.

Else Merete Mariager (småbørnslærerindeksamen, ansat 1971) børnehaveklassen, formning, orientering, religion, gymnastik.

Eva Maylander (lærereksamen, ansat 1971) regning og matematik, fysik, husgerning, tysk, gymnastik.

Birgit Nielsen (Elbæk-læreruddannelse, ansat 1961) dansk, historie, gymnastik.

Agnete Buhl Pedersen (lærereksamen, ansat 1971) formning, tysk, engelsk, latin.

Anders V. Pedersen (lærereksamen, ansat 1971) orientering, biologi, engelsk, dansk.

Søren Søb (faglærereksamen, pædagogikum, ansat 1962) regning og matematik, fysik (pensioneret fra 1. oktober 1973).

Fanny Højholt Sørensen (lærereksamen, ansat 1950) engelsk, geografi, gymnastik.

N. A. Højholt Sørensen (lærereksamen, ansat 1948) maskinskrivning, regnskabsføring, formning, regning og matematik, religion, geografi.

Skolebetalingen

Skolebetalingen omfatter både undervisningspenge og bogleje. Den årlige betaling er følgende for skoleåret 1973/74:

Børnehaveklassen	kr. 610
1. klasse	— 610
2. klasse	— 630
3. klasse	— 645
4. klasse	— 665
5. klasse	— 695
6. klasse	— 705
7. klasse	— 730
8. klasse	— 975
9. klasse	— 985

10. klasse	– 995
1. real	– 1000
2. real	– 995
3. real	– 995

Skolepengene opkræves i 10 rater og forfalder forud. Ved indbetaling på giro 389 13 er postvæsenets kvittering gyldig over for skolen.

Med den voldsomme prisstigning, der for tiden finder sted, må det nok forventes, at ovennævnte takster må forhøjes fra næste skoleårs begyndelse.

Støttemuligheder

Til skolen er knyttet følgende legater:

1. Skolebestyrer Axel Munchs friplads.
2. Dagmar og Erik Munchs Mindelegat.
3. Villy Halds Legat.

Disse legater opslås i de lokale blade og på skolen i april måned og tildeles som hele eller delvise fripladser eller som tilskud til befordringsudgifter.

Forældre, der har flere børn gående på skolen samtidig, kan søge søskendemoderation. Ansøgning herom bedes indgivet skriftligt inden sommerferiens begyndelse.

Fra statens side ydes et mindre beløb som fripladstilskud til elever i private skoler. Beløbet har været uændret i det sidste par år og skal tilmed strækkes over flere årgange, og når dertil kommer pengenes faldende værdi, siger det vist sig selv, at det må blive en ret beskeden støttemulighed. Ansøgning om dette fripladstilskud indsendes på skema, der udleveres fra skolen engang efter sommerferien.

For elever i 10. årgang – dvs. III real og 10. klasse – gælder det, at de nu kan søge Statens Uddannelsesstøtte, hvilket også er tilfældet for kursusklassen. For 10. årgang ydes støtten i form af legater, mens kursisterne kan søge både lån og stipendium.

På dette område ydes der virkelig mærkbar støtte. Således har f. eks. i indeværende år foreløbig 16 elever fået tildelt 57.900 kr.

Ferieplan for resten af skoleåret

Juleferie 22/12 73–2/1 74. Vinterferie 23/2–3/3 74. Påskeferie 10/4–16/4 74. Bededag 10/5 74. Kristi Himmelfartsdag 23/5 74. Pinseferie 1/6–3/6 74. Grundlovsdag 5/6 74. Sommerferie 22/6–11/8 74. – Alle dage inclusive.

Nye ringetider

En følge af ministeriets sparebestræbelser fra i foråret er, at vi nu må skære lektionslængden ned fra 50 til 45 minutter.

Dette medfører følgende nye ringetider, der træder i kraft den 19. november 1973:

1. 8,40– 9,25
2. 9,30–10,15
3. 10,30–11,15
4. 11,20–12,05
5. 12,30–13,15
6. 13,20–14,05
7. 14,10–14,55

Forældrekontakt

Skolen bygger på et gensidigt tillidsforhold mellem forældre og skole. Kontakten til forældre kredsen søges opretholdt ad forskellige veje:

1. Elevens faglige standpunkt.

Tre gange årligt giver skolen forældrene meddelelse om deres barns standpunkt gennem standpunktsbøger, der skal forevises hjemme, underskrives af forældrene og tilbageleveres til skolen.

2. Klasseforældremøder.

Ca. hvert andet år sammenkaldes forældrene til en bestemt klasse (årgang) til forældremøde. Normalt holdes der møde for børnehaveklassen, 1. kl., 3. kl., 5. kl., 7. kl. og II real samt hver andet år et fællesmøde om 8.–9. kl. Afvigelser kan finde sted, og andre klasse kan – om ønskes – komme ind i billedet.

3. Forældrekontaktaftener.

Den første torsdag i hver af månederne oktober, december,

februar og april holdes kontaktaften, hvor alle skolens lærere er til stede på skolen – i hver sit lokale. Ordningen kan efter behov udvides til flere aftener.

4. *Forældreuge.*

I slutningen af november 1972 indførtes forsøgsvis en såkaldt »åbent-hus-uge«, hvor forældre kunne følge undervisningen i deres barns klasse og i det hele taget få et indtryk af skolens dagligdag. Forældreugen gentages i 1973, og er der interesserede fra forældreside, gøres den gerne til en årligt tilbagevendende kontaktmulighed.

Sidst, men ikke mindst, skal det i denne forbindelse nævnes, at *Forældrerådet* til enhver tid er villig til at høre, behandle og evt. viderebringe forældreønsker af mere almen karakter, og at fællesmødet i september, hvor der vælges nyt forældreråd, vil være et udmærket forum for en mundtlig drøftelse af almene spørgsmål.

K. Basse

Frikvarter
Foto: Juncher

En rejse på Djurs

8

En hilsen til sognefogeden

Der ligger nogle sogne midt på Djursland, som kunne føle sig forbigået, hvis de ikke kom med på rejsen gennem Djurs. Der mangler ellers ikke stof til en lille tur gennem Skarresø – via Ryom til Marmeline.

Hvorfor nu netop disse to sogne? Jo – for det første ligger de bekvemt inden for det område, der hidtil er blevet berejst. Dernæst er sognene en slags genboer med det allerede meget omtalte kolde sund imellem sig. Der er mange flere grunde til at kigge lidt nærmere på og indenfor i gårde og kirker undervejs. Engang i 1700-tallet havde de to, Skarresø og Marie Magdalene kirker, samme ejer og fælles præst, ja, endog samme degn. Præst og degn boede i Marmeline, navnet som vil gå igen i denne beretning. Ejeren hed Palle Kragh von Hoff og boede på Ryomgaard († 1798), der først fik »Gammel« føjet til, da »Carlsruhe« i 1820 blev omdøbt til Ny Ryomgård. For resten ejede von Hoff, der førte sig frem som Oberst Lieutenant, også Nimtoft kirke, der havde Koed til annex og ligesom de to allerede nævnte var fælles om præst og degn. Dog skal det tilføjes, at etatsråd Peder Fogh, ligeledes til Ryomgaard († 1753), allerede og efter Kongelige Regerings opfordring i 1735, havde skænket Nimtoft sogn egen skole. Men det forhindrede ikke Koed-deggen i at gøre tjeneste ved kirkelige handlinger i Nimtoft, slet ikke når det gjaldt bryllup og begravelse på den side af åen, der hedder Svenstrup og lå i Koed sogn. Degnen ville

da ikke frivilligt give afkald på honorar for medvirken, selv om Nimtoft også havde fået sin egen skole og degn.

Så meget om Nimtoft – indtil videre – og tilbage til Skarresø, der måske burde skrives Skaarsø i betragtning af, at stedet udmærket kan have været en ø i stenalderens hav, eller at den sidste istid gemte og glemte en kæmpe-isblok under morænen og klemte inde i bakkerne. Da den siden smeltede, og det tog sin tid, opstod Skaarsø sø. Dengang var der ingen sognefoged i Skaarsø til at holde rede på de gamle navne. Det er der nu, selv om han er fhv. Det allermeste af det, der kan læses om Skaarsø i de følgende linier er hentet hos eks-sognefoged Anton Laursen, f. 1881 og ikke en dag ældre end det år, han hængte den guldtressede kasket og messingskiltet til side – for 20 år siden – eller hvornår var det nu, det var?

Om nu Skaarsø eller Skarresø er det rette navn, så er der andre naturnavne i byen og omegnen, der har været truet med udslettelse. Men takket være Anton Laursen og hans gamle matrikuskort fra 1780 kan vi holde styr på de fleste af dem. Det gælder Tyrso, Tyrso klep, Tyrso hale, Kringelsiig, Moesvangen, Kirkemosen og Skoleloddan foruden »Hav-æen« og endnu flere. Det sidste navn fortæller, at hertil gik havet, eller rettere her endte det. Havet hed Kolindsund, og Skaarsø lå ved en af denne fjords lune vige.

Her i nærheden af havets ende er der fortid, både forstrand og strandvolde ligger næsten urørt. Inde i baglandet findes intakte stengrave, og ude i fortidens søbred kan hentes østersskal-ler og påvises køkkenmødding. Desværre truer bevoksningen med at tage overhånd og skjuler efterhånden den smukke profil af Møgelhøj og Havendebakke. En gammel vej spores tydeligt fra vadestedet ved Koed til kirken i Skarresø, vejen har nøje fulgt strandvolden sønden om Ballebak og Møgelbjerg. Nu går den på toppen af bakkerne og ligner alle andre, men oldtidsvejen, der udmunder ved kirkebakken og kirkemosen og går lige forbi den gamle skole, er langt den kønneste. Desværre har den gamle skole også tabt sit ansigt. Siden den blev nedlagt, har den en tid fungeret som både brugsforening og forsamlingshus. I dag er den totalt spoleret som bygningsværk.

Kirken er nærmeste nabo til skolehuset og genbo til »Laurs-

minde« ovre på den modsatte side af søen. Gården kunne lige så godt have heddet Sognefogedgården, for her boede sognets første mand med en enkelt undtagelse i mere end 100 år. Gården er nyopbygget, men A. L. har forgængere, der bosatte sig på dette udsøgte sted i kirkens unge år – måske endda før. I 1768 var kirken tårnløs, men det blev afhjulpet i 1773, hvis man kan regne med, hvad der står på muren. Koret er vel lidt ældre, kirkens skib, eller det der var oprindelsen, er fra romansk tid og har »Fjelle-loft«, står der i en gammel bog. Til sognet hører Skarresø, Astrup, Mesballe og Tjerrild. Det sidste navn udtales Tierij og ligesom Skaars en ø, måske en af solguden Ti's personlige herligheder.

Den gamle skole blev i sin tid overflyttet til Astrup, hvor man tillige holdt skole for Ebdrup sogn. Flere legater på nogle få Rigsdaler årligt til skolehold blev givet af forhåndenværende ejere på Ryomgård og har siden plaget de følgende. Endnu er det – så vidt vides – ikke lykkedes postmesteren på Gl. Ryomgård at komme af med nogen af dem, selv om skolerne for længst er nedlagte.

Folk i Skarresø blev gamle i forrige århundrede. Det gør de stadig, både den gamle vejmand og sognefoged er de bedste eksempler. For 100 år siden eller lidt mere blev de så gamle, at de næsten ansås for hele originaler. For eksempel Niels Pip, der havde været med i -48. Han gik med en kugle i benet og havde mén deraf al sin tid. Han var træskomand, hans modeller var ikke altid lige gode, men folk købte dem alligevel, der var jo et stykke vej til hans nærmeste konkurrent. Så var der Per Graver, som navnet siger, var han graver ved kirken, men man sagde om ham, at han ikke gravede hullerne dybe nok. Kun en god alen, og det var jo lidt nok. Pæ' Graver drev et lille brug og fiskede store gedder i søen. Derudover købte han kalve til slagtning, betalte højeste pris, der aldrig oversteg 6 kr. Gedder og kalvekød læssede han på en tohjulet kærre, drog til Thorsager med sig selv som trækraft og solgte sine varer der.

Begge de to gamle knarke havde den vane eller skik, at de næsten hver søndag mødtes på »Laursminde« og spillede kort. Et spil om penge, man kaldte det »Fied-Mawer«, som også kan

skrives »Fed-Mager«. Hver spiller fik ni kort, og hvert af de første tre stik var »fied« eller fede à 2 øre, de sidste 6 stk. var »mawer« eller magre à 1 øre. Alt spil foregik i fred og fordragelighed som et udmærket tidsfordriv. Samtidig vankede der kaffe med »kåge-melmader« til og et stop i piben.

En tredie af de gamle hed Per Lausen, han var også veteran fra -48 og opnåede at blive 98 år. Pæ' Lausen kørte med stude, og når nogen spurgte ham, hvordan han da kunne nå at hente Madammen i tide, svarede han polisk, at han kørte dagen før. Madammen, eller hvis det skal være helt rigtigt, jordemoderen, boede ikke længere borte end i Miesballe.

Den fjerde af de aldersstegne hed Niels Jensen, blev kaldt Nils Knold og var væver. Hørte sammen med Marie Hjulmands til de mest særprægede beboere i Skarresø for 100 år siden. Nils Væver boede i et lille hus midt i byen og dyrkede sit håndværk i mange år. Han var en oplyst mand, kendte til alle tidens spørgsmål og deltog i diskussionsmøder, også politiske. Han var venstremand og altid rede til at forsvare sine standpunkter. Hans væveri gik langsomt tilbage, kunne ikke konkurrere med fabrikstøjet, og derfor tog han på husflidskursus, hvorfra han vendte hjem ladet med nye ideer og en masse energi. Han oprettede husflidsskole i sit hus og lærte fra sig til både gamle og unge. Sidst forlod han væveriet og ernærede sig som både træskærer og murer. Han afløste Pæ' Graver & Ringer og passede hvervet med største omhu. Han var den første, der pegede på, at der burde skaffes læ på den forblæste kirkegård, hvor næsten intet ville trives. Han fik plantet en række træer ved kirkegårdsmuren, de voksede til og brød vinden, blev efterhånden så store, at de stjal solen fra de øvrige vækster. Nils Knold eller Nils Jensen, som han jo virkelig hed, var i flere år formand for Brugsen, et hverv som han nidkært røgtede. Nu hviler hans støv i skyggen af de store træer.

Endelig var der Mine Hjulmands og hendes mand Søren, der ikke var hjulmand, men virkelig hed sådan. De havde en lille ejendom med noget magert jord tæt op ad Tyr-sø, en gammel offermose med brunligt vand og helt bundløs. Jorden har næppe kunne føde sin familie. Men Mine bidrog i ikke ringe

grad til at skaffe udkommet. Der fortælles om hende, at hun kunne læse i »Cyprianus«, og det gjorde hende i manges øjne til »Klog Kone«. Hun var på mange punkter en klog kone. Hun var berømt for at kunne sætte i lave, og så var det lige meget, om det var arme, ben eller fingre, ja – så galt endda hoveder. Anton Laursen har betroet mig, at han engang fik halsen omtrent vredet af led og gik til Mine med sit uheld. Mine tog ham kraftigt om halsen, det gav ligesom et stort knæk – og så var alt på plads igen. Bylder kurerede hun med lethed, der var til tider stort rykind hos Mine, folk kom fra det ganske herred. Udenbys folk kom tit og spurgte om vej til »Sæt-ilav-konen« ved Tyrso.

Beboerne i det gamle Skaarsø levede et jævnt og muntert, virksomt liv, havde masser af arbejde, men en sparsom indkomst. Til gengæld forstod de at hygge sig og feste. Holdt høstgilde eller skårgilde, når kornet var vel i hus, og julegilde helt til Hellig Tre Konger. Så var der mad på bordet, både nyslagt og fra sulekarret plus nogle høns. Til tider vel også lidt for rigeligt af våde varer, men der skete aldrig misbrug. Alt bidrog til den gode stemning. Gilder af denne art begyndte med eftermiddagskaffe, derefter gik mandfolkene i stalden for at kigge på dyrene, der blev kritisk bedømt af naboerne, og dermed var en slags »Rivegilde«. På aftensbordet blev der dækket op med alt det sul, gårdene kunne præstere. Hønsene kom helstegte ind, og den »fornemste« af byens koner skulle skære for. Somme tider kneb det med at finde en kniv, der var skarp nok, eller også har det været en sejt høne. Efter måltidet hyggede mændene sig med et slag kort, i reglen firkort med trumf. Når klør blev vendt, betød det en dram til spillerne, og det var jo herligt. Konerne forsløg tiden med bindhoser og en masse snak. Tiden gik hurtigt, ved midnat sluttede gildet, og enhver gik til sit.

Dengang havde folk tilsyneadende mere respekt for kirken end nu om dage. Der var som regel fuldt hus til gudstjenesten, og man havde sin faste plads, sådan havde det været i århundreder. Det var langtfra velset, hvis en uvedkommende satte sig på en andens sædvanlige og hævdvundne stol, som man måske endda havde betalt for. Efter kirkegang, somme tider før

den var til ende, snakkedes nyheder og drøftedes politik – dog mest uden for våbenhusdøren. Særlig erindres to veteraner, en fra -48 og en fra -64, Niels Thuesen fra Astrup og Niels Thygesen fra Mosen. De havde hver for sig deres uforgribelige meninger om egne bedrifter. Diskussionen var ofte højroret, men det var som regel ham fra -64, der måtte give først op. Kirkegang var i gamle dage både en anledning til at høre Guds ord og spørge nyt hos andre eller bare at se noget til hinanden. Ved kirkelige handlinger som begravelser tog ceremonien sin begyndelse i afdødes hjem eller på hans eller hendes bopæl, hvor følget blev beværtet med spise og drikke før begravelsen. Efter jordpåkastelsen mødtes følget på ny i hjemmet til spisning.

Ved bryllupper var det skik og brug, at brudeparret gik i spidsen for brudefølget fra gården, hvor brylluppet stod. Det var næsten altid brudens fødegård eller hjem, sådan som det stadig kendes. Fra hjem til kirke gik allerforrest et par spillere, truttende en bryllupsmarch i deres horn.

Sådan gik det for sig i det gamle Skaarsø. Der er stadig lidt fest af og til i forsamlingsbygningen, men det er efter helt andre forskrifter. Af de oprindelige 6 gårde er der 4 igen, af huse et par stykker. De fleste beboere er tilflyttere, kun nogle få kender hinanden og kan mindes den tid, der var.

HISTORIEN OM LANGE NIELS THYGESEN

Ude på Tjerrild mark i sognets næstyderste kant boede for mange år siden en eneboer. Det havde han nu ikke været hele sit liv, var først blevet det efter sin mors død i 1910, men sær var han altså, sagde man, og det er også rigtigt. Hans liv havde formet sig så tragisk eller dramatisk, at det gav stof til både ugebladsnovelle, og i 1929 en dansk stil til stort UG på Egå Højskole i forstander Ejnar Petersens tid. Den dygtige elev var fra Thorsager, og havde en slags førstehåndskendskab til sit emne. Hans far havde kendt både eneboerens far og familie. Eleven hedder Arne Mortensen og er i dag forstander i Olle-rup. Novellen om Tjerrilds sære mand er efter det oplyste en sukkersød historie om ulykkelig kærlighed på »Bækgården«. Forfatterinden hedder Mary Andersen, og var ca. 1910–12 i huset hos eneboerens nærmeste nabo. Novellen skal have været

Lange Niels Thygesen i sit arbejdstøj

trykt i »Familie Journalen«, hvornår vides ikke. Måske var det i »Hjemmet«.

Nu kan det vist ikke være for tidligt at afsløre, at eneboeren hed Niels Thygesen, og at den, der skriver disse linier, også har været hans nabo, endda i 7 år. Kendskabet til Niels Thygesen stammer fra årene 1910–17, men blev ikke dyrket, før han var død og jeg for længst flyttet til andre egne. Fra Meinert Mortensen og afdøde Anton Pedersen i Thorsager, fra Anton Laursen i Skarresø, fra Søren Pedersen i Kolind og mange, mange andre plus min egen familie har jeg fået samlet væsentlige oplysninger om Niels Thygesen, men langt fra alt. Han har sikkert aldrig meddelt sig til nogen af egen fri vilje.

Niels Nielsen Thygesen er født i Sivested den 10. juni 1863 som ældste søn af landbruger Niels Thygesen og hustru Grete. Forældrene bor i Tjerrild i 1890, fortæller mandtalslisten, for da er sønnen Niels tilflyttet sognet fra Bramdrupdam. Deres ejendom ligger nede ved køret ikke så langt fra jernbanen, den er der endnu omend i stærkt restaureret udgave og som som-

merbolig for domprovst Jørgen Bøgh i Århus. Niels blev kaldt »den lange« i daglig tale, mest for at skelne ham fra sin far, der lød samme navn. Uden tvivl har han i sine unge år været en flot fyr. Han har ydermere fået sin høje ranke skikkelse understreget af en fin lyseblå uniform med tilhørende sabel og ret til at bære skydevåben. Niels den lange var grænsegendarm til 1890, da han tog ophold hos forældrene i Tjerrild. Niels havde været forelsket i og vel også forlovet med en pige dernede i det sønderjyske, men det var gået forbi og synes at være grunden til, at han har forladt tjenesten og kommet hjem. Efter sin hjemkomst blev han mere og mere sær og menneskesky.

Den første tid efter afskedigelsen fra Gendarmeriet var han ikke udpræget sær. Han havde omgang med andre mennesker, var engang bedt med til et bryllup og vakte opmærksomhed ved at holde tale til de unge. Man vidste jo nok, at han var anderledes og ikke fik lov til ret meget derhjemme. Hans store skæg nåede allerede halvt ned på brystet og fandtes ikke magen til i miles omkreds. Nogle sagde, at det klædte ham, men ordene som kom ud af bevoksningen var lige så sære som ham selv. Han var nu ikke så tosset endda, han var blot noget for sig og slet ikke uden humor. Men sådan blev han ikke anerkendt.

De sidste femogtyve år af sit liv blev han mere og mere sær og næsten menneskesky. Han lignede efterhånden en af vildmændene i det danske rigsvåben. Hans uniform blev slidt op som arbejdstøj. Han var karl hos faderen, men fik ikke lov til at køre hestene, før faderen blev gammel og døde. De lange støvler fra gendarmtiden var stærke, de holdt lige så længe som ham selv. Hans påklædning i de sidste år i Tjerrild var en langskødet frakke, der aldrig havde været rensset eller repareret. Den holdtes sammen om livet med et stykke gammelt reb. Ud af den ene lomme hængte en snor med en kraftig hummerklo, det var hans nøglekæde. Sin skyder, et gammelt jagtgevær, havde han altid nær ved hånden, var ikke sen til at hente det og true med en salve. Især hvis fremmede kom hans enemærker for nær. Vi børn turde godt gå forbi, men var ikke glade for turen uden følgeskab, når vi skulle besøge hans nabo på Bæk-

gården, der var vores morbror. Han kunne også finde på at lægge sig splitternøgen ude i sin have, det vakte naturligvis anstød hos naboer og forbipasserende.

De to Niels'er, den gamle og den lange, brugte at køre til mølle i Thorsager i en stiv arbejdsvogn uden forsmæk. De sad langt tilbage i køretøjet for at hestene ikke skulle trække dem forud. Den gamle lod aldrig den lange holde tømmen. De havde i reglen kun en lille sæk korn med til formaling, og når de kom et stykke fra møllen, blev den lange beordret hen for at få møllevingerne standset, for at krikkerne ikke skulle blive ræd for al den snurren. Da faderen blev gammel og svagelig, hændte det dog, at den lange fik lov til at føre hestene, han var jo dog den stærkeste af kræfter. Det fortælles, at da den gamle lå på sit dødsleje, tog han det løfte af en nabo, at denne skulle køre ligvognen, for at der ikke skulle ske noget slemt på sådan en dag.

Efter faderens død bestyrede Niels Thygesen gården for sin mor, og efter hendes død 1910 overtager han stedet og kalder sig boelsmand.

Sin levetid ud holdt moderen hus for sin søn, og Niels havde det tilsyneladende godt. Moderen var et stakkels plaget menneske, der var ramt af lupus, en tuberkuløs hudsygdom, der havde ædt store dele af hendes ansigt bort. Hun var uhyggelig at se på, hendes næsebor stak ud helt oppe under øjnene. Efter hendes død tog Niels Thygesen sig en husbestyrerinde, en ældre pige, som holdt ud et års tid eller lidt mere. Efter den dag blev han eneboer og mere sær end nogensinde. Gården blev forsømt i alle måder, et par radmagre kreaturer og nogle får var hans besætning. Hestene var døde af alder eller sygdom. Uden for gården lå i lange tider et hestekadaver og strittede med skeletdelene. Ind imellem syntes han helt normal, han kunne finde på at gå til marked. Engang tog han sin vædder med, og da en køber spurgte ham om prisen, svarede han: »Den ska ent sælles, a hår blot tavn' en mæ for ent å go jenner.« Til en anden svarede han, at han ikke holdt får for at sælge dem, »men hvis det virkelig er din mening, at du vil købe et får, så må du da godt få et.« Da »Arke« under 1. verdenskrig opsatte

master på hans jord, krævede han sikkerhedsnet under – og fik det.

Niels Thygesen var en flittig kirkegænger. Han mødte i Skarresø kirke hver søndag iført en langskødet frakke, stiv sort hat og de langskaftede støvler. Undertiden bar han på en ternet paraply. Han havde sin bestemte plads, altid nederst i kirken under tårnet. Følte han sig selv som en udstødt eller paria, siden han valgte de billige pladser? Vi véd det ikke. Engang imellem oplod han sin røst. Det hændte engang, da sognefogeden efter gudstjenesten oplæste en skrivelse på kirkestævnet eller sognestævnet (her oplæstes »forkyndelser« til befolkningen, og det foregik på kirkegården). Da Niels Thygesen gik forbi, bemærkede han til sognefogeden, at det hér nok var en bekendtgørelse fra øvrigheden, hvorefter han støt og med militær holdning skred forbi. Var han ikke nem at omgås, så lykkedes det dog at få ham fotograferet. En omrejsende kameramand blev af naboen opfordret til at tage ham af. Naboen skulle nok betale for det. Det lykkedes at få taget et foto af Niels, men da det gik op for ham, at det var naboen, der stod bag og fik billederne, var det forbi med det forholdsvis gode nabo-skab. Da samme nabo nogle få år efter (i 1917, da Niels var blevet så sølle, at han måtte derfra) ville købe ejendommen, lod det sig kun gøre ved at lade en mellemmand optræde som køber.

Ved salget fik Niels Thygesen mange penge på hånden i ene hundredkronesedler. De skulle sættes i sparekassen eller måske var det i en bank. Men Niels betroede ikke kassereren at tælle pengene, og det tog lang tid, inden de i fællesskab havde fået pengene sat ind. Banken fik dem heller ikke allesammen, men fik at se hvor mange i alt. Nogle af sedlerne blev brugt til at købe hus for i Mesballe, lige ved skolen. Her tilbragte Niels Thygesen sine sidste år og var ligesom blevet lidt mere fredelig. Han kom tit i Brugsen for at handle og sad altid på ventebænken. Blev han inviteret på kaffe, var hans stående svar: »Tak – a hår lie proppet mæ.« Han købte altid 4 stykker 8 punds rugbrød og 2 potter petroleum, som skulle bringes. Og han tillod ikke en voksen at være bud, det skulle være udde-lerens dreng. Han tålte ikke voksne personer på sin grund eller

Bomhuset ved Ryomgård

Foto: K. Mejnecke

nær ved. Han kunne blive helt rasende, hvis de lændede sig op ad hegnet. Et år havde han sået korn i sit havestykke. Da det var modent, begyndte han at høste med en barberkniv bundet til et skaft. Det blev bemærket af Johannes Brøns, lærerens søn i nabohuset. Johannes tilbød at hjælpe ham med en le. Det blev accepteret, og de to kunne siden godt sammen. Blev han bedt med til fester i forsamlingshuset, »Huset på Bakken«, undslog han sig altid med, at han havde lige proppet sig.

Det var postbudet, der til slut fandt Niels Thygesen syg og hjælpeløs i sin seng. Niels forsøgte for sidste gang at værge sig mod fremmede voksne, prøvede at lægge bøssen an mod Anders Post, men kræfterne slog ikke til. Posten fik sendt bud efter doktoren. Den stakkels mand blev i åben fjedervogn kørt til Ebeltøft sygehus og døde ved ankomsten.

BYEN HEDDER RYOM

Fra Mesballe strand og til Ryom er der en fjerdingvej. Ryom var oprindeligt en bondeby stavet Ryum, formentlig Ryd-ordnum i sin første tilværelse. Det er den ryddede jord uden for den i fællesskab dyrkede – et enemærke. Landsbyen Ryom blev nedbrudt efter en brand, som tog alle 14 gårde med sig for ca.

325 år siden. Derefter fik magister Laurits Bordings enke, Ingeborg Broberg til Ryomgaard, kongelig bevilling på, at den nedbrændte landsbys jorder, der »forhen var lagte under hendes gård, måtte nyde samme privilegier som denne«. Det sidste skete i 1683 og kostede 2367 Rigsdaler. Bøndergodsets størrelse angives til 59 td. hartkorn.

På den tid var Ryomgaard et betydeligt gods. Trap siger 63 + 343 td. hartkorn, da Madame Brobergs arvinger skøder gård og bøndergods til etatsråd Peder Fogh for 20.000 Rigsdaler i året 1713.

Der har ligget gård på stedet i århundreder forud, sandsynligst en væbnergård eller befæstet adelsgård, der har sin rod så langt tilbage som vikingetiden. Det vil næsten være utænkeligt, om der ikke også her har ligget en lille røverrede, mens Sundet var sejlbart. Som alle andre gårde ved det gamle sejlløb er Ryomgaard anlagt, hvor der var et stræde. Og her er smalt helt over til Mesballe strand. Hej skipper! Her koster det told, om du vil igennem. Hvis dette ikke skulle være korrekt, så er det i hvert fald helt sikkert, at man skulle betale bompenge for at komme til Ryom fra Mesballe. Bomhuset står på sin vante plads lige før møllebroen, er velholdt og en pryd for sin stand. Ligger så tæt på vejen, at det ville være galmandsværk at smugle noget udenom. Mølle har der også været i umindelige tider, bygningen er ikke særlig aldersstegen, men mølledammen er, som en sådan bør være, og er klar til at aftage alt det vand, der ikke er plads til i Vallum sø.

Gården – i det følgende nævnt Ryomgaard – ikke Gl. Ryomgård, selv om de to benævnelser dækker den samme – har haft mindst 25 kendte ejere i de sidste 375 år. Den første skal have været Erik Rosenkrantz, men den forhåndenværende vejviser har ingen dato på ham. Den næste er Mogens Pallesen Juel, der døde 1605 og var gift med Birgitte Eriksdatter Rosenkrantz, så det stemmer godt med, at Birgitte arvede gården.

Nu vil det føre alt for vidt at opremse de øvrige ejere, det er meget hurtigere at slå dem op i Traps Danmark, hvor gårdens historie også er at finde. Det er vel også muligt, at vi kan møde nogle af de hedengangne lidt senere i Marmeline kirke, hvor de ligger begravede og/eller går igen. Men inden vi for-

lader Ryomgaard, går turen gennem parken og langs avlsgården og den store dobbelte agerumslade fra begyndelsen af 1600-tallet. Den er et fantastisk korrekt sammensurium af spær og holter, af alentykke (pommerske?) bjælker og stolper, naturligvis stråtak og fredet i klasse A. Sidst tager vi hovedbygningen, et lille slot på 25–30 værelser, i øjesyn. På øverste stokværks nordøstre hjørne ses murværket at være istandsat gentagne gange. Det er her, husets eget spøgelse går ind ad vinduet ved midnatstid, og derfor kan de røde mursten ikke holde i fugningerne.

I stueetagen mod vest har den nuværende ejer, ekspostmester Ove Nielsen og hans frue indrettet sig »privat« i et par af husets mere beskedne rum med regnskaber og stuefugle. Der ligger et stort arbejde og ikke så lidt af en bedrift bagved, og inden Ove Nielsen og frue fik sat skik på dette store hus, fik pustet liv i de forladte gemakker. Der var tomt og forfaldent ved overtagelsen 1953. Nu er alle værelser og sale møblerede med dejligt bohave fra alverdens lande, mest dog fra vort eget. Skønne antikviteter og malerier, tæpper og lysekroner – måske de aldrig har været lavet til pryde på en herregård – fylder rummene. Kun mangler der en ægte ridderrustning for at gøre interiøret komplet. Men det kommer vel ad åre, føjer den 80-årige slotsejer til.

Efter 1876 er byen Ryom genopstået. Takket være jernbanen voksede en stationsby og knudepunktet for 3–4 banelinier frem oven på den nedbrudte landsbys tomter. Efter den dag skulle byen benævnes Ryomgård, bestemte statsbanerne, og det står der på alle køreplaner og landkort siden. Her er ingen gamle huse og gårde, ikke et stråtag eller en mur i bindingsværk. Men der ligger en skole ved storbakkens fod siden 1913. Skolen og dens mænd har været med til at præge livet i Ryom fra den første dag, da tre unge lærere planlagde og opbyggede en moderne skole for samfundets børn. En skole, der den dag i dag videreføres i grundlæggernes ånd, og for gamle elever blev skolen for livet.

HOS MARIA OG MAGDALENE

Ved Maria Magdalene har der været en meget søgt hellig kilde,

Marmeline kirke med de to røn

Foto: K. Mejnecke

Maria og Magdalenes kilde. Efter sagnet blev to jomfruer med de førnævnte kaldenavne helbredte ved kilden, hvorfor de til tak lod bygge et kapel her. Dette blev senere nedbrudt og afløst af den nuværende kirke, som altså hedder Marmeline.

For et par hundrede år siden fortæller Den Danske Atlas følgende: »Kong Christian d. I'stes Tid, ved Aar 1458, har Hr. Otto Nielsøn Rosenkrands og Frue ladet denne Kirke, som blev viet Sct. Mariæ Magdalenæ til Ære, opbygge paa det Sted, hvor Træer og Skov tilforn stod, som de havde ladet bortrydde. Mogens Juul til Pallesbjerg har ladet Kirken reparere og med et smukt Taarn pryde, han har og 1589 givet Kalken dertil, og 1593 en laqveret og forgyldt Altertavle, hvorpaa hans og hans Frues Birgitte Eriks Dotter Rosenkrands Vaaben og Navne staaer. Øverste i Hvælvingen staaer Hr. Niels Eriksøn til Bjørnsholm Ridders og Frue Birgitte Olufs Dotters Navne og Vaabener. I Taarnet er Herskabets Stoel aflukt med et Billedhugger Sprinkel. Kirken er udvendig belagt med Blye, og 1739 af Etatsraad Fogh forbedret og istandsat, da blev det forfaldne Spir nedtaget og Taarnet med Kamme og Tag forsynet, han har og 1716 givet Fonten, som er af Steen og med Billed-

hugger Arbejd og en smuk Krone beprydet. Paa Klokken staaer Søfren Jenssøn Renteskriver 1669. Imellem Prædikestolen og Alteret er en smuk Begravelse, indrettet 1639, betakt med med Blye og med Hvælvinger saavel ovenpaa som nedenunder forsynet.«

Pontoppidan fortsætter med at remse en hel masse lig op, 14 i alt, der er gravsat i kirken. Her er Enevold Kruse, statholder i Norge, og hans søn af samme navn med frue Else Marsvin. Denne søn, som døde 1628, ligger i »en Damaskes Sloprok ufortæret«. Derefter følger resten af de 14 navne. Der er flere af samme æt, Kruse, Bylov, Daa, Glud, Bording og Vilster. Alle til Ryomgaard.

Indberetningen til Den Danske Atlas slutter: »Alle Kisterne overtrukne og Messing beslagne. Ovenpaa staaer Professor Laurids Bording og Frue Ingeborg Brobjerg, Etatsraad Peder Fogh til Ryomgaard og hans trende Fruer: Magdalene Bording, Edel Elisabet Svanevedel og Helene Byssing. Gravskrifterne læses i Hoffmanns Fundatz Tome 3, Pag. 163. Paa Byens Marker, som bestaaer af sandig Skovjord, i tvende Græs-Hauger, findes to Offersteder af store Steen fra de Hedenske Tider. Marie Malene Bye ligger smukt i en dyb Dal med 3 Bakker på østre og 2 paa vestre Side, alle høje og store, med en Bæk løbende langs igjennem Byen, hvorhos skal findes en berømt Kilde. Norden for Pinstrup ligger Fiel-Skoven, som er en Strækning af en Miil, hvori ere mange Lods-Ejere.«

Kan det fortælles bedre? Næppe – men måske nok i en lidt lettere stil. Alle ligene – undskyld – de gravsatte højfor nemme fra Ryomgaard, hvoraf herrerne har haft patronatsretten til Marmeline kirke, vil nok savne en beskrivelse af kirkens kalkmalerier i det foregående. Pontoppidan har måske ikke turdet tage dem med i sit Atlas. Eller de har været overkalkede allerede af Mogens Juul eller hans svigerfar? Det må indrømmes, at der er stærke sager imellem. Og sligt tåltes dårligt efter reformationen. Nu er kalkmalerierne for få år siden kommet for en dag på ny. Velrestaurerede og overordentlig oplysende om middelaldertro og ikke mindst pornobegreber fra den tid. Her kan man beskue Kristus som verdensdommer udbredende sin vældige kappe i grønne og rødbrune farver, så hans vun-

der ses. Hans højre hånd velsigner, den venstre forbander. Ved hans side Maria, Johannes og nogle døde, der genopstår og da modtages af djævle. I hvalvet ved siden af ses en synderinde, der afstraffes i helvede. Hun er styrtet om og kravler på alle fire. Hun holder et ris i højre hånd, det skal antyde, at hun i levende live har været galsindet. En skade sidder på hendes hovedklæde og forsøger at stikke hendes øjne ud, mens hun spyrgalde i et bæger, som hundjævelen »Slattenpat« holder hende til munden. Kjolen er løftet op, så man kan se hendes bare. Hun er fuld af brunst, der bevirker, at der står blå flammer ud af hendes bagdel, da handjævelen holder vokskerten til. Nedenunder sidder et eller andet hundedyr og slikker sig selv i halen, mens en fugl i venstre hjørne leger med en fanget mus.

Hele kirkerummet er dækket af kalkmalerier fra o. 1500, der er masser at kigge på, især er Fanden og hans slægt rigt repræsenteret.

Nu kunne det lige passe ind i middelalderbillederne, at den sorte hund kom forbi og standsede op et øjeblik, men nej, den løb i aften forbi både kirke og skole – forsvandt ud af Adelvejen.

Den kommer igen i morgen aften og fortsætter ad Randers til. Den skal nå Viborg inden midnat.

Rosmos hede i august 1973.

Karl Mejnecke.

Forskelligt

Ved translokationen i sommer havde elevforeningen den glæde at uddele følgende præmier: Axel Munchs Mindelegat: Tove Wenzel Jensen, IIa. Vester-Petersens Mindelegat: Jytte Jørgensen, IIa. Boghandler Villh. Hansens flidspræmie: Hanne Svendstrup, IIIa. Djurslands Banks flidspræmie: Johanne Skovsen, IIIb. Elevforeningens flidspræmier: Erik Mønster, 10. kl., Hanne Brock, IIIb, og Jette Andersen, 9. kl.

I lighed med tidligere år bringer vi lidt personalia-nyt, som er kommet redaktionen for øre:

Studerende Erling Rasmussen (69) gift med studerende Anni Ildved Huus. Jørn Hougård Sørensen (69) gift med Karen Margrethe Thomsen, Mørke. EDB-operatør Lars Christensen (69) til sygemedhjælper Ingrid Rasmussen. Børneforsorgspædagog Jonna B. Henriksen, Skaføgård, gift med læge Finn Klamer. Cand phil. Niels Peder Bak (62) gift med lærerinde Ruth Mikkelsen. Keld Pedersen, Ryomgård, gift med Lene Lægaard, Mørke. Sergeant Erik Laursen (67) gift med Iris Asferg Svendsen. Elektromekaniker Erik Friis (67) gift med Lene Bjerre, Ramten. Tømrer Bo Andreasen, Gjesing, forlovet med Inge Katholm, Gjesing. Edith Pedersen, Ryomgård, gift med Find Madsen, Ryomgård. Lægeseekretær Ingrid Wraae gift med repræsentant Jørgen Nordkild.

I lighed med de to foregående år fremtræder årsskriftet ikke alene som en hilsen til elevforeningens medlemmer, men er tillige årsberetning for skolens forældrereds. Der er derfor medtaget en del stof, som ikke normalt hører hjemme i årsskriftet, men det er redaktionens håb, at dette stof også kan interessere gamle elever.

Vi takker for den megen venlighed og velvillighed, vi har mødt under vort arbejde, og for den store hjælp fra vore mange leverandører på skolen og uden for skolen.

Redaktionen.

Årsoversigt 1. juni 1972- 31. maj 1973

Indtægter:

Bankbeholdning	8.982,89
Girobeholdning	1.214,73
Kontingenter og årsskrifter	8.893,00
Realskolens andel af årsskriftet	2.055,00
Renter	236,83
Diverse indtægter	31,70
Modtagne gaver til mindefonden	1.806,00
Indgået fra gammel bog til mindefonden	242,76
Axel Munchs legat, uddelt ved translokationen ...	50,00
	<u>23.512,91</u>

Udgifter:

Gaver, blomster m. v.	271,85
Musik ved elevfesten 1972	1.196,50
Udgift ved udsendelse af årsskriftet	18,58
Annoncer	296,93
Bogtrykker	8.143,73
Porto	1.183,25
Etiketter + protokoller	36,76
Overført til mindefonden	2.048,76
Axel Munchs mindelegat	50,00
Bankbeholdning	10.029,73
Girobeholdning	237,32
	<u>23.512,91</u>

Status pr. 31. maj 1973

Bankbeholdning	10.029,73
Girobeholdning	237,32
	<u>10.267,05</u>

Ryomgård, den 31. august 1973. *Maja Adelsbøll.*

Revideret:

Hinnerup, den 19. september 1973. *J. Jacobsen.*

Randers, den 20. september 1973. *K. Vester-Petersen.*